

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. kovo 25 d.*

(Tekstas ištaisytas 2021 m. rugsėjo 3 d. nutartimi)

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Karteliai – Vaistai – Antidepresantų (citalopramas) rinka – Taikūs susitarimai dėl ginčų dėl proceso patentų, kuriuos sudarė originalių vaistų gamintojas, kuriam priklauso šie patentai, ir generinių vaistų gamintojas – SESV 101 straipsnis – Potenciali konkurencija – Ribojimas dėl tikslo – Kvalifikacija – Baudos dydžio apskaičiavimas – Teisė į gynybą – Protingas terminas – Dokumentų praradimas bėgant laikui – Bendra rūpestingumo pareiga – Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 – 23 straipsnio 2 dalies antra pastraipa – Viršutinė baudos riba – Atsižvelgimas į prieš Europos Komisijai priimant sprendimą ėjusius finansinius metus – Paskutiniai ištisi įprastos ekonominės veiklos vykdymo finansiniai metai“

Byloje C-611/16 P

dėl 2016 m. lapkričio 25 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Xellia Pharmaceuticals ApS, įsteigta Kopenhagoje (Danija),

Alpharma LLC, buvusi *Zoetis Products LLC*, įsteigta Parsipanyje, Naujajame Džersyje (JAV),

atstovaujamos solisitoriaus D. W. Hull,

apeliantės,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

[Ištaisyta 2021 m. rugsėjo 3 d. nutartimi] **Europos Komisijai**, atstovaujamai F. Castilla Contreras, T. Vecchi, B. Mongin ir C. Vollrath, padedamų baristerio B. Rayment,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

palaikomai

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, iš pradžių atstovaujamos D. Guðmundsdóttir, Z. Lavery ir D. Robertson, padedamų QC J. Holmes, vėliau – D. Guðmundsdóttir, padedamos QC J. Holmes,

* Proceso kalba: anglų.

įstojusios į apeliacinį procesą šalies,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Vilaras, teisėjai D. Šváby (pranešėjas), S. Rodin, K. Jürimäe ir P. G. Xuereb,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretoriai M. Aleksejev, skyriaus vadovas, C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. sausio 24 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo apeliaciniu skundu *Xellia Pharmaceuticals ApS* ir *Alpharma LLC* prašo panaikinti 2016 m. rugsėjo 8 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Xellia Pharmaceuticals ir Alpharma / Komisija* (T-471/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:460, toliau – skundžiamas sprendimas) atmesti jų ieškinį, kuriuo jos prašė, pirma, iš dalies panaikinti 2013 m. birželio 19 d. Europos Komisijos sprendimą C(2013) 3803 *final* dėl procedūros pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT/39226 – *Lundbeck*) (toliau – ginčijamas sprendimas) ir, antra, sumažinti tuo sprendimu joms skirtos baudos dydį.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 1/2003

- 2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 17 straipsnio „Įvairių ūkio sektorių ir susitarimų rūšių tyrimai“ 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta:

„Jei valstybių narių tarpusavio prekybos tendencijos, kainų tvirtumas ar kitos aplinkybės rodo, kad konkurencija [vidaus] rinkoje gali būti ribojama ar iškraipoma, Komisija gali atlikti tam tikro ūkio sektoriaus ar tam tikros rūšies susitarimų įvairiuose sektoriuose tyrimus. Tokio tyrimo metu Komisija gali prašyti, kad įmonės ar įmonių asociacijos pateiktų informaciją, būtiną [SESV] 101 ir 102 straipsniams įgyvendinti, ir gali atlikti tam tikslui būtinus patikrinimus.“

- 3 Šio reglamento 21 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Pagal 1 dalį priimtas sprendimas negali būti vykdomas prieš tai negavus suinteresuotos valstybės narės teisminės institucijos leidimo. Nacionalinė teisminė institucija tikrina, ar Komisijos sprendimas autentiškas ir ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos ar perdėtos atsižvelgiant į įtariamo pažeidimo sunkumą, siekiamų gauti įrodymų svarbą, įmonės dalyvavimą pažeidime ir tikimybę, kad

veiklos knygos ir dokumentai, susiję su patikrinimo objektu, yra laikomos patalpose, dėl kurių prašoma leidimo. Nacionalinė teisminė institucija gali tiesiogiai ar per valstybės narės konkurencijos instituciją prašyti Komisiją išsamių paaiškinimų apie elementus, būtinus numatomų prievartos priemonių proporcingumo kontrolei įgyvendinti.

Nacionalinė teisminė institucija neturi teisės abejoti dėl patikrinimo būtinumo ar reikalauti, kad jai būtų pateikta Komisijos byloje saugoma informacija. Komisijos sprendimo teisėtumą turi teisę tikrinti tik Teisingumo Teismas.“

4 To reglamento 23 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

a) pažeidžia [SESV 101 ar 102] straipsnio nuostatas; ar

<...>

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

<...>“

2006 m. baudų apskaičiavimo gairės

5 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių (OL C 210, 2006, p. 2, toliau – 2006 m. baudų apskaičiavimo gairės) 19–22 ir 37 punktuose nustatyta:

„19. Bazinis baudos dydis priklausys nuo pardavimo vertės dalies, apskaičiuotos remiantis pažeidimo sunkumu, padaugintu iš pažeidimo metų skaičiaus.

20. Pažeidimo sunkumas bus nustatomas atskirai kiekvienu konkrečiu pažeidimo atveju, atsižvelgiant į visas su juo susijusias aplinkybes.

21. Paprastai nustatyta pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama, sieks daugiausiai 30 %.

22. Siekdama nustatyti, ar pardavimo vertės dalis, į kurią turi būti atsižvelgiama tam tikru atveju, turėtų būti mažesnė ar didesnė, Komisija atsižvelgs į keletą veiksnių, pavyzdžiui, pažeidimo pobūdį, visų susijusių šalių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą, pažeidimo įgyvendinimą (arba neįgyvendinimą).

<...>

37. Nors šiose Gairėse nurodomas bendras baudų apskaičiavimo metodas, tam tikros bylos ypatumai ar būtinybė siekti atgrasomojo poveikio konkrečioje byloje gali pateisinti Komisijos nukrypimą nuo šių metodų ar nuo 21 punkte nustatytų apribojimų.“

2008 m. sausio 15 d. sprendimas pradėti farmacijos sektoriaus tyrimą

6 2008 m. sausio 15 d. Komisijos sprendimo pradėti farmacijos sektoriaus tyrimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 17 straipsnį (byla COMP/D 2/39.514) (toliau – 2008 m. sausio 15 d. sprendimas pradėti farmacijos sektoriaus tyrimą) 3–5 ir 8 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

- „3) Tam tikros aplinkybės, susijusios su naujoviškų ir generinių vaistų konkurencija apskritai, leidžia manyti, kad konkurencija Europos farmacijos sektoriuje gali būti apribota arba iškraipyta, pavyzdžiui, inovacijų diegimo sumažėjimas, atsižvelgiant į naujų vaistų, įvežamų į rinką, skaičių, taip pat pavėluotas generinių vaistų tiekėjų atėjimas į rinką.
- 4) Matyti, kad vaistų tiekėjai vykdo komercinę veiklą, įskaitant visų pirma patentų įgijimą ar naudojimąsi jais, kuri gali padėti ne apsaugoti inovacijas, o užkirsti kelią konkurencijai, kurią lemia naujoviški ir (arba) generiniai vaistai; jie taip pat pradeda teismo procesus, kurie gali būti piktnaudžiaujamojo pobūdžio, ir sudaro susitarimus, kurie gali būti slapti.
- 5) Dėl šios veiklos gali būti iškraipyta konkurencija, jeigu esantys vaistų tiekėjai ja nepagrįstai apsaugomi nuo konkurencijos, kurią lemia naujoviški ar generiniai vaistai, pavyzdžiui, dėl patento teikiamos apsaugos *de facto* išplėtimo vienašaliais veiksmais arba susitarimais. Tokia veikla gali riboti vartotojų pasirinkimą, sumažinti ekonomines paskatas investuoti į naujų produktų tyrimus ir kūrimą ir pakenkti viešojo ir privataus sektorių su sveikata susijusiems biudžetams.

<...>

- 8) Jeigu farmacijos sektoriaus tyrimas atskleistų galimus antikonkurencinius susitarimus, antikonkurencinį elgesį ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, Komisija ar tam tikrais atvejais nacionalinės konkurencijos institucijos gali imtis tinkamų priemonių konkurencijai sektoriuje atkurti, visų pirma pradėti tyrimus dėl atskirų subjektų, kurie galėtų lemti sprendimus pagal [SESV 101] straipsnį ir (arba) [102] straipsnį.“

Ginčo aplinkybės

7 Ši byla susijusi su šešiais tarpusavyje susijusiais apeliaciniais skundais, pateiktais dėl šešių Bendrojo Teismo sprendimų, priimtų išnagrinėjus ieškinius dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, t. y. ne tik šiuo apeliaciniu skundu, bet ir tais, kurie pateikti byloje C-586/16 P (*Sun Pharmaceutical Industries ir Ranbaxy (UK) / Komisija*) dėl 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Sun Pharmaceutical Industries ir Ranbaxy (UK) / Komisija* (T-460/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:453), byloje C-588/16 P (*Generics (UK) / Komisija*) dėl 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Generics (UK) / Komisija* (T-469/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:454), byloje C-591/16 P (*Lundbeck / Komisija*) dėl 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Lundbeck / Komisija* (T-472/13, EU:T:2016:449), byloje C-601/16 P (*Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija*) dėl 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija* (T-467/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:450), taip pat byloje C-614/16 P (*Merck / Komisija*) dėl 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Merck / Komisija* (T-470/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:452).

8 Skundžiamo sprendimo 1–38 punktuose ginčo aplinkybės yra išdėstytos taip:

„Su šia byla susijusios bendrovės

- 1 *H. Lundbeck A/S* (toliau – *Lundbeck*) yra Danijos teisės reglamentuojama bendrovė, kuri kontroliuoja bendrovių grupę ir specializuojasi vaistų, skirtų įvairioms centrinės nervų sistemos patologijoms, tarp jų – depresijai, gydyti, mokslinių tyrimų, plėtos, gamybos, rinkodaros, pardavimo ir platinimo srityje.
- 2 *Lundbeck* yra originalių vaistų įmonė, t. y. įmonė, kurios veikla daugiausia susijusi su naujų vaistų tyrimais ir pateikimu rinkai.
- 3 *Alpharma Inc.* buvo JAV teisės reglamentuojama bendrovė, pasauliniu mastu veikianti vaistų, visų pirma generinių vaistų, sektoriuje. Iki 2008 m. gruodžio mėn. ją kontroliavo Norvegijos teisės reglamentuojama bendrovė *A.L. Industrier AS*. Vėliau ją įsigijo Jungtinės Karalystės farmacijos įmonė, o šią savo ruožtu nusipirko JAV farmacijos įmonė. Vykstant šiai restruktūrizacijai 2010 m. balandžio mėn. *Alpharma Inc.* iš pradžių tapo *Alpharma LLC*, paskui 2013 m. balandžio 15 d. *Zoetis Products LLC* (toliau – *Zoetis*), o galiausiai 2015 m. liepos 6 d. vėl *Alpharma LLC*.
- 4 *Alpharma Inc.* visiškai kontroliavo Danijos teisės reglamentuojamą bendrovę *Alpharma ApS*, kuri turėjo kelias patrunuojamas bendroves Europos ekonominėje erdvėje (EEE) (toliau bendrai – *Alpharma grupė*). Po kelių restruktūrizacijų 2008 m. kovo 31 d. *Alpharma ApS* tapo *Axellia Pharmaceuticals ApS*, o 2010 m. ji buvo pervadinta *Xellia Pharmaceuticals ApS* <...>

Nagrinėjamas produktas ir su juo susiję patentai

- 5 Šioje byloje nagrinėjamas produktas yra antidepresantas, kurio sudėtyje yra farmacinės veikliosios medžiagos (toliau – FVM) citalopramo.
- 6 1977 m. *Lundbeck* Danijoje pateikė prašymą išduoti FVM citalopramo ir dviejų – alkilinio ir cianidinio – procesų, naudojamų šiai FVM pagaminti, patentą. 1977–1985 m. šios FVM ir šių procesų patentai buvo išduoti Danijoje ir keliose Vakarų Europos šalyse.
- 7 Kalbant apie EEE, [šių] patentų ir atitinkamais atvejais papildomos apsaugos liudijimų (toliau – PAL), numatytų 1992 m. birželio 18 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 1768/92 dėl medicinos produktų papildomos apsaugos liudijimo sukūrimo (OL L 182, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 1 t., p. 200), apsauga baigė galioti 1994 m. (Vokietijoje) ir 2003 m. (Austrijoje). Konkrečiai kalbant apie Jungtinę Karalystę, šie patentai baigė galioti 2002 m. sausio mėn.
- 8 Laikui bėgant *Lundbeck* sukūrė kitų, veiksmingesnių, citalopramo gamybos procesų, dėl kurių ji prašydavo išduoti patentus; juos dažnai gaudavo įvairiose EEE šalyse, taip pat patentus išduodavo Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacija (PINO) ir Europos patentų biuras (EPB).
- 9 Pirma, 2000 m. kovo 13 d. *Lundbeck* pateikė Danijos valdžios institucijoms paraišką išduoti citalopramo gamybos proceso taikant naudojamų druskų gryninimo kristalizacijos būdu metodą patentą. Analogiškos paraiškos buvo pateiktos kitose EEE šalyse, taip pat PINO ir EPB. Pirmąjį 2002 m. pusmetį įvairiose valstybėse narėse, visų pirma 2002 m. sausio 30 d. Jungtinėje Karalystėje ir 2002 m. vasario 11 d. Danijoje, *Lundbeck* gavo patentus, kuriais buvo apsaugotas kristalizacijos procesas (toliau – kristalizacijos patentas). 2002 m. rugsėjo 4 d. EPB

išdavė kristalizacijos patentą. Be to, 2000 m. lapkričio 6 d. Nyderlanduose *Lundbeck* jau buvo gavusi šio proceso naudingąjį modelį <...>, t. y. 6 metus galiojantį patentą, išduotą neatlikus išankstinės patikros.

- 10 Antra, 2001 m. kovo 12 d. *Lundbeck* pateikė Jungtinės [Didžiosios Britanijos ir Šiurės Airijos] Karalystės valdžios institucijoms paraišką išduoti citalopramo gamybos proceso naudojant druskų gryninimo metodą, distiliuojant su plėvele, patentą. 2001 m. spalio 3 d. Jungtinės Karalystės valdžios institucijos išdavė *Lundbeck* šio plėvelės distiliavimo metodo patentą (toliau – plėvelės distiliavimo patentas). Tačiau 2004 m. birželio 23 d. šis patentas buvo atšauktas dėl naujumo stokos, palyginti su kitu *Lundbeck* patentu.
- 11 Galiausiai *Lundbeck* 2002 m. viduryje arba 2003 m. pradžioje planavo išleisti naują antidepresantą *Cipralex*, kurio pagrindas yra FVM escitalopramas (arba S-citalopramas). Šis naujas vaistas buvo skirtas tokiems pat pacientams kaip tie, kurie galėjo būti gydomi patentuotu *Lundbeck* vaistu *Cipramil*, kurio pagrindas yra FVM citalopramas. FVM escitalopramas buvo saugomas bent iki 2012 m. galiojančių patentų.

„*Lundbeck*“ sudarytas susitarimas su „*Alpharma*“ grupe ir kiti konteksto elementai

- 12 2002 m. *Lundbeck* sudarė 6 susitarimus dėl citalopramo (toliau – nagrinėjami susitarimai) su generinių vaistų gamybos ar pardavimo srityje veikiančiomis įmonėmis (toliau – generinių vaistų gamintojai), įskaitant *Alpharma* grupę.
- 13 Šioje byloje reikšmingą susitarimą (toliau – ginčijamas susitarimas) 2002 m. vasario 22 d. sudarė *Lundbeck* ir *Alpharma ApS* laikotarpiui nuo šios datos iki 2003 m. birželio 30 d. (toliau – reikšmingas laikotarpis).
- 14 Prieš sudarant šį susitarimą 2002 m. sausio mėn. *Alpharma* grupė iš *Alfred E. Tiefenbacher GmbH & amp, Co.* (toliau – *Tiefenbacher*) įsigijo generinio citalopramo tablečių, pagamintų naudojant Indijos bendrovės *Cipla* FVM, atsargų ir užsakę jų papildomai.
- 15 Dėl ginčijamo susitarimo preambulės (toliau – preambulė), be kita ko, reikia pažymėti, kad:
 - pirmoje konstatuojamojoje dalyje primenama, kad *Lundbeck* priklauso intelektinės nuosavybės teisės, kurios visų pirma apima FVM „Citalopramo“ (visame susitarimo tekste jis rašomas iš didžiosios „C“) gamybos <...> patentus, tarp kurių yra šio susitarimo A priede <...> nurodyti patentai,
 - antroje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad *Lundbeck* gamina ir parduoda vaistus, kurių sudėtyje yra „Citalopramo“ visose valstybėse narėse, taip pat Norvegijoje ir Šveicarijoje, o šios šalys visos kartu vadinamos „Teritorija“,
 - trečioje ir ketvirtoje konstatuojamosiose dalyse minima aplinkybė, kad *Alpharma* grupė „Teritorijoje“ gamina vaistus, kurių sudėtyje yra „Citalopramo, arba jų įsigijo“ be *Lundbeck* sutikimo,
 - penktoje ir šeštoje konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad *Lundbeck* ištyrė *Alpharma* grupės produktus laboratorijoje ir remdamasi šių tyrimų rezultatais turėjo pagrįstą priežastį manyti, kad šiems produktams gaminti naudotais gamybos metodais buvo pažeistos jos intelektinės nuosavybės teisės,

- septintoje konstatuojamojoje dalyje priminta, kad 2002 m. sausio 31 d. *Lundbeck* pareiškė ieškinį Jungtinės Karalystės teisme (toliau – ieškinys RU dėl patentų pažeidimo), siekdama, kad teismas uždraustų „*Alpharma* grupei pardavinėti produktus, kurių sudėtyje yra Citalopramo, dėl *Lundbeck* intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo“,
- aštuntoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog *Alpharma* grupė pripažįsta, kad *Lundbeck* išvados yra teisingos, ir įsipareigoja nebepateikti „tokių produktų“ rinkai,
- devintoje ir dešimtoje konstatuojamosiose dalyse nustatyta, kad *Lundbeck*:
 - „sutiko sumokėti kompensaciją *Alpharma* [grupei], kad galėtų išvengti ginčo dėl patentų“, kurio baigties nebuvo galima visiškai tiksliai numatyti, kuris brangiai kainuotų ir ilgai užtruktų,
 - „siekdama išspręsti ginčą, sutiko įsigyti iš *Alpharma* [grupės] visas jos produktų, kurių sudėtyje yra Citalopramo, atsargas ir sumokėti jai kompensaciją už šiuos produktus“.

16 Kalbant apie ginčijamo susitarimo turinį, be kita ko, reikia pažymėti, kad:

- [ginčijamo] susitarimo 1.1 punkte nurodyta, kad *Alpharma* grupė, įskaitant jos „patronuojamąsias bendroves“, „panaikina, nutraukia bet kokią vaistų, kurių sudėtyje yra Citalopramo, importą <...>, gamybą <...> ar pardavimą Teritorijoje <...> ir susilaiko nuo jo [reikšmingu laikotarpiu]“ ir kad *Lundbeck* atsiima ieškinį RU dėl patentų pažeidimo,
- tame punkte taip pat patikslinta, kad jis netaikomas „visiems produktams, kurių sudėtyje yra escitalopramo“,
- 1.2 punkte numatyta, kad „jeigu [ginčijamo susitarimo 1.1 punkte] numatytas įpareigojimas pažeidžiamas arba jeigu *Lundbeck* reikalau, *Alpharma* [grupė] <...> savanoriškai paklus bet kurio kompetentingo bet kurios Teritorijos šalies teismo pritaikytai laikinajai apsaugos priemonei“ ir kad *Lundbeck* galės pasiekti, kad ši laikinoji apsaugos priemonė būtų taikoma nepateikiant jokio užtikrinimo,
- 1.3 punkte patikslinta, kad kaip kompensaciją už šiame susitarime prisiimtus įsipareigojimus ir siekdama išvengti bylinėjimosi išlaidų ir sutaupyti laiko *Lundbeck* sumokės *Alpharma* grupei 12 mln. JAV dolerių sumą, iš jų – 11 mln. už *Alpharma* grupės produktus, kurių sudėtyje yra „Citalopramo“, trimis dalimis po 4 mln., kurios bus išmokėtos atitinkamai 2002 m. kovo 31 d., 2002 m. gruodžio 31 d. ir 2003 m. birželio 30 d.,
- 2.2 punkte nurodyta, kad ne vėliau kaip iki 2002 m. kovo 31 d. *Alpharma* grupė pristatys *Lundbeck* visas iki šios datos turimas produktų, kurių sudėtyje yra „Citalopramo“, atsargas, t. y. 9,4 mln. tablečių, kurias ji jau turėjo sudarydama ginčijamą susitarimą, ir 16 mln. tablečių, kurias užsisakė.

17 [Ginčijamo susitarimo] A priede pateiktas *Lundbeck* prieš pasirašant [šį] susitarimą paduotų 28 intelektinės nuosavybės paraiškų, iš kurių iki tos dienos 9 jau buvo patenkintos, sąrašas. Šios intelektinės nuosavybės teisės buvo susijusios su plėvelės kristalizacijos ir distiliavimo patentų saugomais FVM citalopramo gamybos procesais.

18 Be to, reikėtų patikslinti, kad 2002 m. gegužės 2 d. Jungtinės Karalystės teismas priėmė nutartį dėl sutikimo, kuria RU iškeltos bylos dėl patentų pažeidimo nagrinėjimas sustabdytas dėl to, kad *Lundbeck* ir, be kita ko, *Alpharma* grupė sudarė susitarimą, pagal kurį pastaroji sutiko „panaikinti ir nutraukti visą vaistų, kurių sudėtyje yra citalopramo, pagaminto naudojant procesus, nurodytus [Jungtinės Karalystės institucijų išduotuose plėvelės kristalizacijos ir distiliavimo patentuose] ar bet kuriame lygiaverčiame patente, kuris išduotas ar kurį prašoma išduoti atitinkamose teritorijose iki 2003 m. birželio 30 d., importą <...>, gamybą <...> ar pardavimą [valstybėse narėse], Norvegijoje ir Šveicarijoje ir susilaikyti nuo šių veiksmų“ <...>.

Komisijos veiksmai farmacijos sektoriuje ir administracinė procedūra

19 2003 m. spalio mėn. *Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen* (KFST, Danijos konkurencijos ir vartotojų institucija) informavo <...> Komisiją apie nagrinėjamų susitarimų buvimą.

20 Kadangi dauguma jų buvo susiję su visa EEE ar bent jau su kitomis valstybėmis narėmis nei Danijos Karalystė, buvo susitarta, kad Komisija išnagrinės jų suderinamumą su konkurencijos teise, o KFST šio klausimo toliau neanalizuos.

21 2003–2006 m. Komisija atliko patikrinimus, kaip jie suprantami pagal <...> Reglamento <...> 1/2003 <...> 20 straipsnio 4 dalį, bendrovėje *Lundbeck* ir kitose vaistų sektoriuje veikiančiose bendrovėse. Ji taip pat nusiuntė *Lundbeck* ir kitai bendrovei prašymus pateikti informacijos, kaip jie suprantami pagal minėto reglamento 18 straipsnio 2 dalį.

22 2008 m. sausio 15 d. Komisija priėmė sprendimą pradėti tyrimą farmacijos sektoriuje pagal Reglamento Nr. 1/2003 17 straipsnį (byla COMP/D 2/39514). Vieninteliame šio sprendimo straipsnyje buvo nurodyta, kad atliktinas tyrimas susijęs su naujoviškų generinių žmonių skirtų vaistų pateikimu rinkai.

23 2009 m. liepos 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame apibendrina savo farmacijos sektoriaus tyrimo ataskaitą. Šio komunikato „techniniame priede“ kaip Komisijos darbo dokumentas buvo pateikta visa minėtos tyrimo ataskaitos versija, ji prieinama tik [anglų kalba].

24 2010 m. sausio 7 d. Komisija pradėjo procedūrą dėl *Lundbeck*.

25 2010 m. ir pirmąjį 2011 m. pusmetį Komisija siuntė *Lundbeck* ir kitoms bendrovėms, nagrinėjamų susitarimų šalims, įskaitant *Alpharma* grupę, prašymus pateikti informacijos.

26 2012 m. liepos 24 d. Komisija pradėjo procedūrą, be kita ko, dėl [generinių vaistų gamintojų], kurie buvo nagrinėjamų susitarimų šalys, ir išsiuntė jiems ir *Lundbeck* pranešimą apie kaltinimus.

<...>

30 2013 m. birželio 19 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.

Ginčijamas sprendimas

- 31 Ginčijamame sprendime Komisija nusprendė, kad ginčijamas susitarimas, kaip ir kiti nagrinėjami susitarimai, yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį ir [1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3)] 53 straipsnio 1 dalį, kuri įgyvendino *Lundbeck, Alpharma ApS, Alpharma Inc.* ir *A.L. Industrier* (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalis).
- 32 Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 1087 konstatuojamojoje dalyje pateiktos santraukos, Komisija šiuo klausimu pirmiausia rėmėsi toliau nurodytomis aplinkybėmis:
- sudarant ginčijamą susitarimą *Lundbeck* ir *Alpharma* grupė buvo bent jau potencialios konkurentės tam tikrose EEE šalyse,
 - pagal šį susitarimą *Lundbeck* perdavė didelę vertę *Alpharma* grupei,
 - šis perdavimas buvo siejamas su *Alpharma* grupės sutikimu su šiame susitarime numatytais jos pateikimo į rinką apribojimais, visų pirma *Alpharma* grupės išipareigojimu reikšmingu laikotarpiu nepardavinėti jokio generinio citalopramo EEE,
 - ši perduota vertė iš esmės atitiko pelną, kuri *Alpharma* grupė turėjo gauti, jeigu būtų sėkmingai patekusi į rinką,
 - *Lundbeck* nebūtų galėjusi taikyti tokių apribojimų įgyvendindama plėvelės kristalizacijos ir distiliavimo patentus (toliau – nauji *Lundbeck* proceso patentai), nes *Alpharma* grupei pagal ginčijamą susitarimą nustatyti įpareigojimai viršijo proceso patentų savininkui suteiktas teises,
 - ginčijamame susitarime nebuvo numatytas joks *Lundbeck* išipareigojimas nereikšti *Alpharma* grupei ieškinių dėl patentų pažeidimo, jeigu nustojus galioti ginčijamam susitarimui ji patektų į rinką teikdama generinį citalopramą.
- 33 Komisija taip pat skyrė baudas visoms nagrinėjamų susitarimų šalims. Šiuo tikslu ji taikė [2006 m. baudų apskaičiavimo gaires]. Nors *Lundbeck* atžvilgiu Komisija taikė [šiose gairėse] aprašytą bendrą metodą, pagrįstą šios įmonės įvykdytų nagrinėjamo produkto pardavimų verte (ginčijamo sprendimo 1316–1358 konstatuojamosios dalys), vis dėlto, kiek tai susiję su kitomis nagrinėjamų susitarimų šalimis, t. y. [generinių vaistų] gamintojais, ji pasinaudojo jų 37 [punkte] numatyta galimybe nukrypti nuo šio metodo šių šalių atžvilgiu, atsižvelgdama į bylos aplinkybes (ginčijamo sprendimo 1359 konstatuojamoji dalis).
- 34 Taigi, kalbant apie kitas nagrinėjamų susitarimų šalis nei *Lundbeck*, įskaitant *Alpharma* grupę, Komisija nusprendė, kad, siekiant nustatyti bazinį baudos dydį ir užtikrinti pakankamai atgrasantį jos poveikį, reikėjo atsižvelgti į sumų, kurias *Lundbeck* pervedė joms pagal nagrinėjamus susitarimus, vertę, nedarant jokio skirtumo tarp pažeidimų pagal jų pobūdį ar geografinę aprėptį arba atsižvelgiant į nagrinėjamų įmonių turimas rinkos dalis, nes šie veiksniai buvo nagrinėjami tik išsamumo sumetimais (ginčijamo sprendimo 1361 konstatuojamoji dalis).

- 35 Dėl *Alpharma* grupės Komisija nusprendė, kad *Lundbeck* jai sumokėtos sumos sudarė 11,1 mln. JAV dolerių, o tai atitinka 11,7 mln. EUR, remiantis vidutiniu 2002 m. keitimo kursu. Šią sumą sudarė, pirma, 10,1 mln. JAV dolerių, mokamų už *Alpharma* grupės citalopramo atsargas, įskaitant 900 000 JAV dolerių nuolaidą, taikomą daliai, kurią *Lundbeck* sumokėjo 2002 m. gruodžio 31 d. (žr. [skundžiamo sprendimo] 16 punkto ketvirtą įtrauką), nes gautų tablečių skaičius buvo mažesnis nei sutarta, ir, antra, 1 mln. JAV dolerių, kurie atitinka bylinėjimosi išlaidas, kurių buvo išvengta sudarius ginčijamą susitarimą (ginčijamo sprendimo 545, 547, 1071, 1374 konstatuojamosios dalys ir 1867 išnaša).
- 36 Atsižvelgdama į visą tyrimo trukmę, Komisija visoms ginčijamo sprendimo adresatėms paskirtų baudų dydžius sumažino 10 % (ginčijamo sprendimo 1349 ir 1380 konstatuojamosios dalys).
- 37 Galiausiai Komisija Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, pagal kurią kiekvienai įmonei, pažeidimo dalyvei, skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais finansiniais metais, atskirai taikė [*Xellia Pharmaceuticals*], *Zoetis* ir *A.L. Industrier*, nes priimant ginčijamą sprendimą šios bendrovės nebe priklausė tai pačiai įmonei (ginčijamo sprendimo 1384 konstatuojamoji dalis). Kiek tai susiję su *A.L. Industrier*, Komisija atsižvelgė į 2011 m., o ne į 2012 m. apyvartą, nes nusprendė, kad 2012 m. duomenys nebuvo susiję su įprastais ekonominės veiklos metais (ginčijamo sprendimo 1386 ir 1387 konstatuojamosios dalys).
- 38 Remdamasi šiais argumentais, Komisija 10 530 000 EUR baudą solidariai skyrė [*Xellia Pharmaceuticals*] ir *Zoetis*, o *A.L. Industrier* buvo pripažinta solidariai atsakinga tik už 43 216 EUR sumos sumokėjimą (ginčijamo sprendimo 1396 konstatuojamoji dalis ir 2 straipsnio 3 dalis).“

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 9 2013 m. rugpjūčio 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Xellia Pharmaceuticals* (toliau – *Xellia*) ir *Zoetis* (dabar – *Alpharma LCC*) ieškinį dėl ginčijamo sprendimo dalinio panaikinimo ir Komisijos joms skirtos baudos sumažinimo.
- 10 Grįsdamos savo ieškinį *Xellia* ir *Zoetis* nurodė aštuonis pagrindus, iš esmės grindžiamus, pirma, akivaizdžia vertinimo klaida, susijusia su tuo, kaip Komisija aiškina ginčijamo sprendimo apimtį, antra, teisės ir vertinimo klaidomis, susijusiomis su *Alpharma* grupės pripažinimu potencialia *Lundbeck* konkurente, trečia, akivaizdžia vertinimo klaida, susijusia su ginčijamo susitarimo pripažinimu „konkurencijos ribojimu dėl tikslo“, ketvirta, teisės klaida, susijusia su tokio ribojimo konstatavimu, nors šio susitarimo taikymo sritis atspindi galią pašalinti iš rinkos, būdingą naujiems *Lundbeck* proceso patentams, penkta, teisės į gynybą pažeidimu, šešta, nediskriminavimo principo pažeidimu dėl to, kad *Zoetis* yra ginčijamo sprendimo adresatė, septinta, joms skirtos baudos dydžio apskaičiavimo klaidomis ir, aštunta, akivaizdžia vertinimo klaida, susijusia su baudos dalies, už kurios sumokėjimą solidariai atsakinga *A.L. Industrier*, viršutinės ribos nustatymu.
- 11 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė visą šį ieškinį.

Procesas Teisingumo Teisme

- 12 2016 m. lapkričio 25 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo *Xellia* ir *Alpharma LLC* (toliau – apeliantės) apeliacinį skundą.
- 13 2017 m. liepos 28 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo dokumentus, kuriais Jungtinė Karalystė paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų šioje byloje ir bylose C-586/16 P (*Sun Pharmaceutical Industries ir Ranbaxy (UK) / Komisija*), C-588/16 P (*Generics (UK) / Komisija*), C-601/16 P (*Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija*) ir C-614/16 P (*Merck / Komisija*), paminėtose šio sprendimo 7 punkte. 2017 m. spalio 25 d. nutartimis *Sun Pharmaceutical Industries ir Ranbaxy (UK) / Komisija* (C-586/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:831), *Generics (UK) / Komisija* (C-588/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:829), *Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija* (C-601/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:826), *Xellia Pharmaceuticals ir Alpharma / Komisija* (C-611/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:825) ir *Merck / Komisija* (C-614/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:828) Teisingumo Teismo pirmininkas patenkino šiuos prašymus. Vis dėlto, atsižvelgdamas, be kita ko, į 2017 m. liepos 5 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartį *Lundbeck / Komisija* (C-591/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:532), visose šiose bylose šios valstybės narės atžvilgiu jis nusprendė užtikrinti, be kita ko, ginčijamo sprendimo konfidencialios versijos konfidencialumą, todėl Jungtinei Karalystei buvo įteikta tik nekonfidenciali to sprendimo versija.
- 14 2018 m. lapkričio 27 d. Teisingumo Teismas nusprendė, kad ši byla bus paskirta ketvirtajai kolegijai, kuri turi priimti sprendimą po bendro šios bylos ir bylų C-586/16 P (*Sun Pharmaceutical Industries ir Ranbaxy (UK) / Komisija*), C-588/16 P (*Generics (UK) / Komisija*), C-591/16 P (*Lundbeck / Komisija*), C-601/16 P (*Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija*) ir C-614/16 P (*Mcker / Komisija*) teismo posėdžio ir generaliniam advokatui pateikus išvadą.
- 15 Remdamasis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 61 straipsnio 2 dalimi, 2018 m. lapkričio 29 d. Teisingumo Teismas perdavė šios bylos šalims tam tikrus rašytinius klausimus, kad į juos būtų atsakyta žodžiu per teismo posėdį, ir preliminarų teismo posėdžio planą, kuriame išsamiai paaiškinta jo eiga. Šioms šalims pateikus pastabas, 2019 m. sausio 22 d. joms buvo pateiktas galutinis teismo posėdžio planas.
- 16 Bendras šios bylos ir šio sprendimo 14 punkte nurodytų bylų posėdis įvyko 2019 m. sausio 24 d.
- 17 2020 m. vasario 6 d. generalinė advokatė, remdamasi Procedūros reglamento 62 straipsniu, pateikė šios bylos šalims klausimą, į kurį turėjo būti atsakyta raštu ir kuriuo ji paprašė jų išdėstyti savo poziciją dėl 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.* (C-307/18, EU:C:2020:52) galimo poveikio šioje byloje nurodytiems pagrindams, susijusiems su potencialios *Lundbeck* ir generinių vaistų gamintojų konkurencijos buvimu ir su susitarimų, kuriuos *Lundbeck* sudarė su šiais gamintojais, kvalifikavimu kaip konkurencijos „ribojimo dėl tikslo“. Teisingumo Teismas gavo atsakymus į šį klausimą 2020 m. kovo 6 d.
- 18 Paskelbus 2020 m. sausio 30 d. Sprendimą *Generics (UK) ir kt.* (C-307/18, EU:C:2020:52), 2020 m. kovo 10 d. Teisingumo Teismas nutarė šioje byloje priimti sprendimą be generalinio advokato išvados.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

- 19 Savo apeliaciniu skundu apeliančios Teisingumo Teismo prašo:
- visiškai arba iš dalies panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - visiškai arba iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - panaikinti arba gerokai sumažinti joms skirtą baudą,
 - nepatenkinus šių reikalavimų, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimą, ir
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi šiame procese ir procese Bendrajame Teisme išlaidas.
- 20 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą kaip visiškai nepagrįstą ir
 - priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.
- 21 Jungtinė Karalystė prašo Teisingumo Teismo atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl apeliacinio skundo

- 22 Grįsdamos apeliacinį skundą apeliančios remiasi devyniais pagrindais.
- 23 Pirmasis pagrindas grindžiamas naujų *Lundbeck* proceso patentų galiojimo prezumpcijos pažeidimu nagrinėjant *Lundbeck* ir *Alpharma* grupės potencialios konkurencijos buvimą, o antrasis – įrodinėjimo pareigos perkėlimu ir tuo, kad atlikdamas minėtą analizę Bendrasis Teismas atsižvelgė į ginčijamame sprendime nenurodytas aplinkybes.
- 24 Trečiasis ir ketvirtasis pagrindai atitinkamai grindžiami klaidingu ginčijamo susitarimo kvalifikavimu kaip konkurencijos „ribojimo dėl tikslo“ ir tuo, kad nebuvo išnagrinėtas klausimas, ar Komisija įrodė savo teiginius dėl ginčijamame susitarime *Alpharma* grupei nustatytų apribojimų apimtį.
- 25 Penktasis–devintasis pagrindai atitinkamai grindžiami, pirma, teisės klaida, padaryta vertinant Komisijos atlikto tyrimo trukmę, ir apeliančių teisės į gynybą pažeidimu, antra, *Alpharma LLC* diskriminavimu, trečia, teisinio konteksto neapibrėžtumu, dėl kurio *Alpharma* grupei neturėjo būti skirta bauda, ketvirta, tuo, kad nebuvo atsižvelgta į šio pažeidimo sunkumą ginčijamame sprendime nustatant *Alpharma* grupei skirtos baudos dydį ir, penkta, teisės klaida, nes Bendrasis Teismas taikė klaidingą teisinį kriterijų nustatydamas, kurie finansiniai metai yra reikšmingi siekiant nustatyti baudos, kuri gali būti skirta *A.L. Industrier*, maksimalų dydį.
- 26 Pirmiausia reikia kartu išnagrinėti pirmąjį ir antrąjį pagrindus, paskui kartu – trečiąjį ir ketvirtąjį pagrindus, o galiausiai vieną po kito – penktąjį–devintąjį pagrindus.

Dėl pirmojo ir antrojo pagrindų

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

27 Antrajame pagrindė, pateiktame ieškinyje dėl panaikinimo, apeliančės tvirtino, kad Komisija padarė kelias teisės ir vertinimo klaidas, kiek tai susiję su *Alpharma* grupės pripažinimu potencialia *Lundbeck* konkurente.

28 Bendrasis Teismas šį pagrindą atmetė skundžiamo sprendimo 49–156 punktuose.

29 Iš pradžių Bendrasis Teismas apibendrino ginčijamame sprendime atliktą potencialios konkurencijos analizę skundžiamo sprendimo 51–58 punktuose pažymėdamas:

„51 Ginčijamo sprendimo 615–620 konstatuojamosiose dalyse Komisija analizavo konkrečias vaistų sektoriaus savybes ir išskyrė du etapus, kuriais šiame sektoriuje galėjo vykti potenciali konkurencija.

52 Pirmasis etapas gali prasidėti keletą metų prieš baigiant galioti FVM patentui, kai generinių vaistų gamintojai, norintys pateikti rinkai atitinkamo vaisto generinę versiją, pradeda kurti patikimus gamybos procesus, kuriuos naudojant bus pagamintas teisės aktų reikalavimus atitinkantis produktas. Tada antruoju etapu, siekdama veiksmingai pasirengti patekimui į rinką, generinių [vaistų gamintoja] turi gauti leidimą pateikti rinkai [toliau – LPR] [kaip tai suprantama] pagal 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001, p. 67; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 69), gauti tablečių iš vieno ar kelių generinių vaistų gamintojų arba pasigaminti jų pati, susirasti platintojus arba susikurti savo platinimo tinklą, t. y. atlikti pirminius veiksmus, be kurių rinkoje niekada nebūtų veiksmingos konkurencijos.

<...>

54 Vykstant šiems dviem potencialios konkurencijos etapams [generinių vaistų gamintojos] dažnai susiduria su patentų teisės ir intelektinės nuosavybės klausimais. Vis dėlto paprastai jos suranda būdą išvengti esamų patentų, pavyzdžiui, gamybos proceso patentų, pažeidimo. Iš tiesų šioje srityje jos turi įvairių galimybių <...>

<...>

58 Konkrečiai dėl *Lundbeck* ir *Alpharma* grupės konkurencinių santykių ginčijamo susitarimo sudarymo momentu nagrinėjimo Komisija ginčijamo sprendimo 1016–1039 konstatuojamosiose dalyse, be kita ko, pažymėjo, kad minėta grupė:

- jau buvo sudariusi sutartį su *Tiefenbacher*, pagal kurią ji galėjo pirkti Indijos bendrovių *Cipla* arba *Matrix* pagaminto generinio citalopramo ir naudoti *Tiefenbacher* jau turėtus LPR,
- buvo gavusi LPR Nyderlanduose, Suomijoje, Danijoje ir Švedijoje ir tikėjosi greitai jį gauti Jungtinėje Karalystėje,
- turėjo 9,4 mln. generinio citalopramo tablečių, pagamintų naudojant *Cipla* procesą, atsargų ir buvo užsakiusi dar 16 mln. tablečių,

- Jungtinėje Karalystėje paskelbė kainų sąrašą,
 - ketino patekti rinkai keliose EEE valstybėse per dvi–šešias savaites,
 - padarė išvadą, kad gamybos procesas, pagal kurį *Cipla* gamino citalopramą, pažeidė [*Lundbeck* patentą, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste], tačiau manė, kad turi pagrįstų galimybių išvengti draudimo patekti į rinką ir pasiekti, kad tas patentas būtų pripažintas negaliojančiu,
 - turėjo galimybę pereiti prie citalopramo, gaminamo *Matrix*, kuri naudojo procesą, kuris nebuvo laikomas pažeidžiančiu naujus *Lundbeck* [proceso] patentus.“
- 30 Nagrinėdamas *Alpharma* grupės galimybę patekti į rinką Bendrasis Teismas įvertino du galimus būdus.
- 31 Kalbėdamas apie pirmą būdą, t. y. patekimą į rinką naudojant tabletes, pagamintas pagal *Cipla* citalopramo gamybos procesą (toliau – *Cipla* procesas), kurių *Alpharma* grupė jau buvo gavusi ar užsakiusi, skundžiamo sprendimo 85 punkte Bendrasis Teismas priminė ginčijamo sprendimo 1027 konstatuojamojoje dalyje paminėtą 2002 m. vasario 19 d. šios grupės generalinio direktoriaus elektroninį laišką (toliau – 2002 m. vasario 19 d. elektroninis laiškas), kuriame šis kalba, be kita ko, apie prašymus pripažinti negaliojančiais naujus *Lundbeck* proceso patentus (buvo pagrindo manyti, kad šie prašymai būtų patenkinti) ir mini galimybę pasitelkti citalopramą, gaminamą pagal *Matrix* naudojamą procesą, kurio šis direktorius nelaikė probleminiu atsižvelgiant į naujus *Lundbeck* proceso patentus. Tuo remdamasis to sprendimo 88 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, jog pati *Alpharma* grupė pripažino turinti pagrįstų galimybių pasiekti, kad būtų panaikintas *Lundbeck* patentas, saugantis kristalizacijos procesą, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste.
- 32 Minėto sprendimo 91 ir 92 punktuose Bendrasis Teismas pažymėjo, kad *Alpharma* grupė ėmėsi daug jo aprašytų veiksmų ir padarė didelių investicijų, kad patektų į rinką.
- 33 To paties sprendimo 108 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad iš 2002 m. vasario 14 d. *Alpharma* grupės vidaus elektroninio laiško ir iš 2002 m. vasario 19 d. šios grupės elektroninio laiško matyti, kad ši grupė, žinodama apie galimas patekimo į rinką grėsmes, nebūtinai būtų atsisakiusi savo planų, jeigu nebūtų galėjusi sudaryti pakankamai naudingo susitarimo su *Lundbeck*.
- 34 Skundžiamo sprendimo 123 punkte Bendrasis Teismas pridūrė, kad nors tai, kad 2002 m. sausio 30 d. *Lundbeck* gavo patentą, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, nustebino *Alpharma* grupę, nes ji tikėjosi, kad *Lundbeck* prašymas bus atmestas, ši grupė ir toliau manė, kad, nepaisant tam tikros rizikos buvimo, ji turėjo pagrįstų galimybių pasiekti, kad šis patentas būtų panaikintas, ir kad, atsižvelgiant, be kita ko, į veiksmus, kurių jau buvo imtasi, ir investicijas, kurios jau buvo padarytos, išliko reali ir konkreti tikimybė patekti į rinką, o tai buvo kita galimybė nei pakankamai naudingo susitarimo su *Lundbeck* sudarymas.
- 35 To sprendimo 132 punkte Bendrasis Teismas laikėsi nuomonės, kad, kaip manė *Lundbeck*, *Alpharma* grupė turėjo realią ir konkrečių galimybių patekti į rinką.

- 36 Galiausiai minėto sprendimo 136 punkte jis nusprendė, jog tai, kad *Cipla* procesas veikiausiai pažeidžia *Lundbeck* patentą, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, *Alpharma* grupei nėra tokia didelė patekimo į rinką kliūtis, kad ji negalėtų būti laikoma potencialia *Lundbeck* konkurente.
- 37 Dėl antrojo patekimo į rinką būdo pasitelkiant citalopramą, pagamintą pagal *Matrix* naudojamą procesą, Bendrasis Teismas atitinkamai skundžiamo sprendimo 139, 143 ir 154 punktuose pažymėjo, kad *Tiefenbacher* ir *Alpharma* grupės sudaryta sutartis leido šiai grupei gauti citalopramo, pagaminto pagal procesus, kuriuos naudojo *Cipla* ir *Matrix*, kad *Alpharma* grupė manė, jog procesas, kurį tuo metu *Matrix* naudojo citalopramui gaminti, galėjo leisti jai patekti į rinką nepažeidžiant *Lundbeck* patento, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, ir kad todėl ginčijamo susitarimo sudarymo momentu netgi perėjimas prie citalopramo, gaminamo pagal *Matrix* procesą, *Alpharma* grupei reiškė realią ir konkrečią galimybę patekti į rinką.
- 38 Todėl skundžiamo sprendimo 155 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Alpharma* grupė turėjo bent dvi realias ir konkrečias galimybes patekti į rinką ir kad dėl šių galimybių ji darė konkurencinį spaudimą *Lundbeck*.
- 39 Galiausiai, atsakydamas į ketvirtąjį pagrindą, kurį apeliančės nurodė grįsdamos savo ieškinį dėl panaikinimo ir kuris susijęs su teisės klaida konstatuojant „ribojimo dėl tikslo“ buvimą, nors ginčijamo susitarimo taikymo sritis atspindi naujiems *Lundbeck* proceso patentams būdingą galią pašalinti iš rinkos, skundžiamo sprendimo 339 punkte Bendrasis Teismas, be kita ko, nusprendė:

„339 <...> atsižvelgiant į principus, išplaukiančius iš [skundžiamo sprendimo] 315 ir 316 punktuose nurodytos jurisprudencijos, reikia pažymėti, kad visiems patentams taikoma galiojimo prezumpcija negali prilygti visų rinkai pateiktų produktų, kuriuos patento savininkas laiko pažeidžiančiais patentą, neteisėtumo prezumpcijai. Iš tiesų, kaip primena Komisija, šiuo atveju *Lundbeck* nacionaliniuose teismuose turėjo įrodyti, kad generinių vaistų patekimas į rinką pažeidžia vieną ar kitą jos proceso patentą, nes generinių [vaistų gamintojo] patekimas į rinką „rizikuojant“ savaime nėra neteisėtas. Be to, tokioje byloje atsakovas galėjo ginčyti patento, kuriuo rėmėsi *Lundbeck*, galiojimą pateikdamas priešpriešinį ieškinį. Iš tikrųjų, kaip Komisija pažymėjo [ginčijamo] sprendimo 76 konstatuojamojoje dalyje, patentų srityje tokie ieškiniai yra dažni ir daugeliu atvejų proceso patentas, kuriuo remiamasi, pripažįstamas negaliojančiu.“

Šalių argumentai

- 40 Pirmajame pagrinde, pateiktame, be kita ko, dėl skundžiamo sprendimo 54 ir 339 punktų, apeliančės kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis nusprendė, jog *Alpharma* grupė buvo potenciali *Lundbeck* konkurentė, nepaisydamas įrodymų, aiškiai rodančių, kad šios grupės produktai pažeidė naujus *Lundbeck* proceso patentus, kurių galiojimas turėjo būti preziumuojamas.
- 41 Apeliančių teigimu, Bendrasis Teismas turėjo įsitikinti, kad Komisija pateikė įrodymų, teisiškai pakankamai patvirtinančių, jog nauji *Lundbeck* proceso patentai buvo silpni, nes priešingu atveju šie patentai turėtų būti laikomi galiojančiais, o patentą pažeidžiančių produktų įvežimas neteisėtu. To nepadaręs jis pažeidė elementarų patentų galiojimo prezumpcijos principą ir neatsižvelgė į tai,

- kad patentas jo savininkui suteikia išimtinę teisę, o ne tik teisę įrodinėti šį išimtinumą teisme. Taip elgdamasis jis „atskyrė“ savo vertinimą pagal SESV 101 straipsnį nuo iš patentų teisės kylančių principų.
- 42 Šiuo aspektu apeliantės teigia, kad konkurento statusas priklauso nuo atitinkamo patento galiojimo, dėl kurio nėra aiškumo iki galutinio teismo sprendimo priėmimo, ir tvirtina, kad patentų galiojimo prezumpcija yra taikoma konkurencijos teisėje ir įpareigoja Komisiją, kuri nori nustatyti konkurencijos ribojimo buvimą, įrodyti atitinkamo patento silpnumą. Be to, jos priduria, kad jei patentų galiojimo prezumpcija nebūtų pripažįstama, bet kokia taikos sutartis visada ribotų konkurenciją.
- 43 Šiuo atveju Bendrasis Teismas neišnagrinėjo Komisijos pateikto *Lundbeck* patento, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, silpnumo įrodymo, o šis silpnumas negali būti įrodytas tiesiog pateikiant nuorodą į *Alpharma* grupės elektroninį laišką arba į *Lundbeck* pareiškimus. Šiuo aspektu, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 54 punkto, Komisija tik nusprendė, kad proceso patentai yra labiau pažeidžiami nei kitų rūšių patentai.
- 44 Be to, Komisija neatsižvelgė į to paties laikotarpio įrodymus, kad abi ginčijamo susitarimo šalys manė, jog *Alpharma* grupės produktai pažeidžia naujus *Lundbeck* proceso patentus.
- 45 Antrajame pagrinde apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis nepatikrino, ar Komisija įrodė, kad ginčijamo susitarimo sudarymo dieną *Alpharma* grupė iš tikrųjų turėjo realių galimybių patekti į rinką pasitelkdama patentus pažeidžiančias tabletes, kurias ji buvo nusipirkusi, ir taip perkėlė įrodinėjimo pareigą.
- 46 Remiantis 2012 m. birželio 29 d. Sprendimu *E.ON Ruhrgas ir E.ON / Komisija* (T-360/09, EU:T:2012:332, 114 punktas), kai šalis rengiasi įeiti į rinką ir susiduria su nenumatytomis kliūtimis (šiuo atveju – tuo, kad jos produktai pažeidžia patentus), Komisija turi įrodyti, kad, nepaisant šios kliūties, įėjimas į rinką išlieka ekonomiškai perspektyvi strategija. Taigi apeliantės teigia, kad šiuo atveju Komisija privalėjo įrodyti, jog tikimybė, kad *Alpharma* grupė teisme nelaimėtų bylos dėl naujų *Lundbeck* proceso patentų, buvo palyginti maža, kad patekimas į rinką išliktų ekonomiškai perspektyvi strategija. Komisija to neįrodė, o tik pažymėjo, kad nebuvo aišku, ar *Lundbeck* galėtų naudoti savo naujus proceso patentus, kad užkirstų kelią *Alpharma* grupei patekti į rinką, kaip tai matyti iš ginčijamo sprendimo 1039 konstatuojamosios dalies.
- 47 Be to, Bendrasis Teismas perkėlė įrodinėjimo pareigą, kai įpareigojo apeliantes įrodyti, kad nauji *Lundbeck* proceso patentai užkirto kelią tam, kad patekimas į rinką būtų ekonomiškai perspektyvi strategija, o tai įrodyti yra dar sunkiau, atsižvelgiant į tai, kad Komisija laukė šešerius–septynerius metus, kol pateikė kaltinimus *Alpharma* grupei.
- 48 Be to, skundžiamo sprendimo 108 punkte Bendrasis Teismas rėmėsi įrodymais, kurių nebuvo ginčijamame sprendime, neleidamas apeliantėms paneigti jų svarbos ir taip pažeisdamas jų teisę į gynybą.
- 49 Komisija mano, kad pirmąjį ir antrąjį pagrindus reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 50 Tam, kad įmonių elgesys patektų į SESV 101 straipsnio 1 dalyje numatyto principinio draudimo taikymo sritį, jis turi ne tik atskleisti jų slaptą susitarimą, t. y. įmonių susitarimą, įmonių asociacijos sprendimą ar suderintus veiksmus, bet ir šis slaptas susitarimas turi daryti didelį neigiamą poveikį konkurencijai vidaus rinkoje (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 31 punktas).
- 51 Pastarasis reikalavimas reiškia, kad, kalbant apie įmonių, veikiančių tuo pačiu gamybos ar platinimo grandinės lygiu, horizontalaus bendradarbiavimo susitarimus, minėtą slaptą susitarimą turi būti sudariusios įmonės, kurios, jei ne faktiškai, tai bent potencialiai konkuruoja (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 32 punktas).
- 52 Siekiant įvertinti, ar įmonė, kurios nėra rinkoje, potencialiai konkuruoja su viena ar keliomis šioje rinkoje jau veikiančiomis įmonėmis, reikia nustatyti, ar yra realių ir konkrečių galimybių šiai įmonei patekti į tą rinką ir konkuruoti su pastarosiomis, turint omenyje tai, kad pagal šį kriterijų visiškai nereikalaujama, kad būtų tiksliai įrodyta, kad ši įmonė iš tikrųjų pateks į atitinkamą rinką ir juo labiau kad paskui galės joje pasilikti (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 36 ir 38 punktai).
- 53 Kai nagrinėjami tokie susitarimai, kaip ginčijamas susitarimas, dėl kurių už rinkos ribų laikinai paliekamos kelios įmonės, reikia nustatyti, ar, atsižvelgiant į rinkos struktūrą ir jos veikimą lemiančias ekonomines ir teisineis aplinkybes, nesant šių susitarimų šios įmonės būtų turėjusios realių ir konkrečių galimybių patekti į minėtą rinką ir konkuruoti su joje veikiančiomis įmonėmis (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 37 ir 39 punktus).
- 54 Kalbant konkrečiau apie tokius susitarimus, sudarytus atveriant vaisto, kurio sudėtyje yra neseniai viešai pradėtos naudoti veikliosios medžiagos, rinką generinių vaistų gamintojams, reikia, tinkamai atsižvelgus į teisinius apribojimus, būdingus vaistų sektoriui, ir į intelektinės nuosavybės teises, visų pirma originalių vaistų gamintojo turimus patentus, susijusius su vienu ar keliais viešai pradėtos naudoti veikliosios medžiagos gamybos procesais (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 40 ir 41 punktus), nustatyti, ar generinių vaistų gamintojas iš tikrųjų yra tvirtai apsisprendęs ir turi galimybių patekti į rinką ir nesusiduria su neįveikiamomis patekimo į ją kliūtimis (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 58 punktą).
- 55 Tam reikia išsiaiškinti, pirma, ar tokių susitarimų sudarymo dieną minėtas gamintojas ėmėsi pakankamų parengiamųjų veiksmų, leidžiančių patekti į atitinkamą rinką per tokį laikotarpį, kad galėtų daryti konkurencinį spaudimą originalių vaistų gamintojui. Antra, turi būti patikrinta, ar įeidamas į rinką toks generinių vaistų gamintojas nesusiduria su neįveikiamomis patekimo į ją kliūtimis (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 43 ir 45 punktus). Be to, potencialią generinių vaistų gamintojo ir originalių vaistų gamintojo konkurenciją gali patvirtinti papildomos aplinkybės, kaip antai susitarimo tarp jų sudarymas, nors generinių vaistų gamintojas nevykdė veiklos atitinkamoje rinkoje (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 54–56 punktus).
- 56 Būtent dėl neįveikiamų patekimo į rinką kliūčių buvimo atitinkamoje rinkoje vertinimo Teisingumo Teismas nurodė, kad patento, kuriuo saugomas viešai pradėtos naudoti veikliosios medžiagos gamybos procesas, buvimas savaime negali būti laikomas neįveikiama kliūtimi,

- nepaisant šiam patentui taikomos galiojimo prezumpcijos, nes, taikant SESV 101 ir 102 straipsnius, tai nesuteikia jokios informacijos apie galimo ginčo dėl šio patento galiojimo baigtį (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 46–51 punktus).
- 57 Taigi tokio patento egzistavimas netrukdo atitinkamo originalių vaistų gamintojo „potencialiu konkurentu“ pripažinti generinių vaistų gamintojo, kuris iš tikrųjų yra tvirtai apsisprendęs ir turi galimybių patekti į rinką ir kuris savo veiksmais parodo, kad yra pasirengęs ginčyti šio patento galiojimą ir prisiimti riziką, jog jam įėjus į rinką šio patento savininkas gali pareikšti jam ieškinį dėl patento pažeidimo (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 46 punktą).
- 58 Be to, Teisingumo Teismas taip pat yra pažymėjęs, kad atitinkama konkurencijos institucija neturi nagrinėti atitinkamo patento galios ar tikimybės, kad patento savininko ir generinių vaistų gamintojo ginčas gali baigtis išvada, jog patentas galioja ir buvo pažeistas (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 50 punktą).
- 59 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo, būtent iš jo 58, 85, 91, 92, 123, 139, 143 ir 154 punktų, matyti tai, jog *Alpharma* grupė ėmėsi daug veiksmų, kad gautų LPR, ir padarė didelių investicijų, kad patektų į generinio citalopramo rinką, taip pat tai, jog ginčijamo susitarimo sudarymo momentu ji turėjo bent dvi realias ir konkrečias galimybes patekti į rinką. Pirmos galimybės, t. y. įėjimo į rinką pasitelkiant tabletes, pagamintas pagal *Cipla* procesą, kurių *Alpharma* grupė buvo gavusi ar užsakiusi iš *Tiefenbacher*, nepaneigė nauji įrodymai, susiję su tuo, kad *Cipla* procesas galimai pažeidžia patentus (apie šiuos įrodymus *Alpharma* grupei buvo pranešta 2002 m. sausio ir vasario mėnesiais). Antra galimybė buvo patekti į rinką pasitelkiant pagal *Matrix* procesą, dėl kurio nekilo patentų pažeidimo rizikos, gaminamas citalopramo tabletes, kurių *Alpharma* grupė neturėjo, tačiau galėjo gauti per trumpą laikotarpį pagal jos su *Tiefenbacher* sudarytą sutartį.
- 60 Be to, skundžiamo sprendimo 88 ir 136 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad *Alpharma* grupė manė, jog *Lundbeck* patentas, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, nėra kliūtis jai patekti į rinką, ir kad kilus ginčui ši grupė turėjo pagrįstų galimybių pasiekti, kad šis proceso patentas būtų panaikintas.
- 61 Be to, to sprendimo 132 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad, kaip teigė pati *Lundbeck*, *Alpharma* grupė buvo potenciali konkurentė.
- 62 Atsižvelgiant į šias išvadas, Bendrasis Teismas nepažeisdamas naujiems *Lundbeck* proceso patentams taikomos galiojimo prezumpcijos ir neperkeldamas įrodinėjimo pareigos teisingai nusprendė, kad ginčijamo susitarimo sudarymo momentu *Alpharma* grupė ir *Lundbeck* buvo potencialios konkurentės.
- 63 Šios išvados negali paneigti apeliančių teiginys, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į ginčijamo susitarimo laikotarpio įrodymus, susijusius su tuo, kad *Alpharma* grupė ir *Lundbeck* manė, jog šios grupės produktai pažeidžia naujus *Lundbeck* proceso patentus. Iš tiesų šis teiginys yra nepriimtinas, nes, priešingai, nei reikalaujama pagal Procedūros reglamento 169 straipsnio 2 dalį, nebuvo tiksliai nurodytas skundžiamo sprendimo motyvuojamosios dalies punktas ir nebuvo nurodyti ginčijamo susitarimo laikotarpio įrodymai, į kuriuos Bendrasis Teismas neatsižvelgė.

- 64 Galiausiai dėl apeliančių teiginio, kad skundžiamo sprendimo 108 punkte Bendrasis Teismas rėmėsi įrodymais, kurių nebuvo ginčijamame sprendime, neleisdamas joms paneigti jų svarbos ir taip pažeisdamas jų teisę į gynybą, pakanka pažymėti, kad, kaip rodo skundžiamo sprendimo 108 punkto pradžioje pavartotas žodžių junginys „bet kuriuo atveju“, šiame punkte yra pateiktas perteklinis skundžiamo sprendimo motyvas, palyginti su apeliančių neginčytais ir to sprendimo 104–106 punktuose išdėstytais motyvais, kuriais grindžiamas jų argumentas, apibendrinto to sprendimo 103 punkte, atmetimas. Todėl apeliančių argumentas, susijęs su skundžiamo sprendimo 108 punktu, turi būti atmestas kaip nereikšmingas (šiuo klausimu žr. 2016 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *SV Capital / ABE*, C-577/15 P, EU:C:2016:947, 65 punktą).
- 65 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmąją pagrindą reikia atmesti kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą, o antrąją – kaip iš dalies nereikšmingą ir iš dalies nepagrįstą.

Dėl trečiojo ir ketvirtojo pagrindų

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

- 66 Atmesdamas antrąją pagrindą, kurią apeliančės nurodė grįsdamos savo ieškinį dėl panaikinimo ir kuris susijęs su teisės ir vertinimo klaidomis pripažįstant *Alpharma* grupę potencialia *Lundbeck* konkurente, skundžiamo sprendimo 119 ir 120 punktuose Bendrasis Teismas pažymėjo:

„119 <...> žinoma, pažymėtina, kad tai, jog 2002 m. sausio 30 d. *Lundbeck* gavo patentą, kuriuo [saugomas kristalizacijos procesas] Jungtinėje Karalystėje, nustebino *Alpharma* grupę, nes ji tikėjosi, kad šiuo tikslu 2001 m. kovo 12 d. paduotas *Lundbeck* prašymas bus atmestas, kaip matyti iš apeliančių pateikto *Alpharma* grupės direktoriaus, be kita ko, atsakingo už pramoninę nuosavybę <...>, pareiškimo.

120 Be to, nors iš 2001 m. rugsėjo 17 d. elektroninio laiško, kuris iš dalies cituojamas ginčijamo sprendimo 482 konstatuojamojoje dalyje ir kuris visas pateiktas Bendrajam Teismui, matyti, kad *Tiefenbacher* patikino *Alpharma* grupę, jog *Cipla* procesas nepažeidžia naujų *Lundbeck* [procesų] patentų, vėliau ši grupė padarė išvadą, kad šis procesas pažeidžia [*Lundbeck* patentą, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste], kaip matyti, be kita ko, iš 2002 m. vasario 19 d. elektroninio laiško.“

- 67 Pirmajame ieškinio dėl panaikinimo pagrinde apeliančės teigė, kad Komisija, manydama, jog ginčijamu susitarimu *Alpharma* grupė išipareigojo reikšmingu laikotarpiu nepardavinėti jokio generinio citalopramo, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kiek tai susiję su šio susitarimo taikymo srities aiškinimu.
- 68 Atmesdamas šį pagrindą Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 164–243 punktuose vieną po kito atmetė apeliančių argumentus, susijusius su ginčijamo susitarimo 1.1 punkto formuluote, jo preambule, jo sudarymo aplinkybėmis, nutartimi dėl sutikimo, priimta sudarius ginčijamą susitarimą, siekiant, kad būtų atsiimtas ieškinys RU dėl patentų pažeidimo, ir *Alpharma* grupės įėjimo į rinką diena.
- 69 To sprendimo 244–247 punktuose Bendrasis Teismas galiausiai nusprendė, jog apeliančės nepaneigė įrodymų, kuriais remdamasi Komisija galėjo įrodyti, kad ginčijamu susitarimu buvo nustatyti didesni apribojimai nei tie, kuriuos *Lundbeck* būtų galėjusi pasiekti remdamasi naujais savo patentais ir laimėdama bylą, jeigu šioje srityje kiltų ginčas.

- 70 Ieškinio dėl panaikinimo trečiajame pagrinde apeliančios teisė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą kvalifikuodama ginčijamą susitarimą kaip „konkurencijos ribojimą dėl tikslo“.
- 71 Bendrasis Teismas šį pagrindą atmetė skundžiamo sprendimo 248–333 punktuose.
- 72 Šiuo tikslu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 251–257 punktuose iš pradžių išdėstė pirmines pastabas, kuriose priminė Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su kvalifikavimu kaip „ribojimo dėl tikslo“.
- 73 Toliau, primindamas konkurencijos ribojimo dėl tikslo buvimo analizę, atliktą ginčijamame sprendime, jis, be kita ko, pažymėjo:
- „261 Iš ginčijamo sprendimo <...> matyti, kad nors nagrinėjamuose susitarimuose numatyti apribojimai patenka į *Lundbeck* [naujų proceso] patentų taikymo sritį, t. y. šiais susitarimais buvo neleidžiama patekti į rinką teikiant tik tą generinį citalopramą, kuris buvo pagamintas pagal procesą, kurį jų šalys laikė galimai pažeidžiančiu šiuos patentus, o ne bet kokį generinį citalopramą, šie susitarimai būtų riboję konkurenciją dėl tikslo, nes, be kita ko, dėl jų nebūtų buvę galima ar būtų beprasmiška kaip nors ginčyti *Lundbeck* [naujus proceso] patentus nacionaliniuose teismuose, nors, kaip nurodo Komisija, tokia byla būtų įprasta vykstant normaliai konkurencijai dėl patentų (ginčijamo sprendimo 603–605, 625, 641 ir 674 konstatuojamosios dalys).
- 262 Kitaip tariant, Komisijos teigimu, nagrinėjamais susitarimais netikrumas dėl tokių ginčų teismuose paverstas tikrumu, kad generiniai vaistai nepateks į rinką, o taip konkurencija taip pat galėjo būti ribojama dėl tikslo, jeigu šiuos apribojimus lemia ne šių susitarimų šalių atlikta nagrinėjamos išimtinės teisės pranašumų analizė, o numatyto kompensacinio mokėjimo dydis, kuris tokiu atveju užgožia šį vertinimą ir skatina generinių vaistų [gamintoją] nesistengti patekti į rinką (ginčijamo sprendimo 641 konstatuojamoji dalis).
- 263 Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad Komisija ginčijamame sprendime tvirtino ne tai, kad visi taikūs susitarimai dėl patentų, kuriuose numatyti kompensaciniai mokėjimai, prieštarauja SESV 101 straipsnio 1 daliai, o tik tai, kad neproporcingas šių mokėjimų pobūdis kartu su keliais kitais veiksniais, pavyzdžiui, tuo, kad, atrodo, šių mokėjimų sumos atitinka bent jau generinių vaistų [gamintojų] numatomą pelną, kurį jos gautų, jeigu patektų į rinką, tuo, kad nebuvo sąlygų, pagal kurias generinių vaistų [gamintojos] galėjo išleisti savo produktus į rinką baigus galiojantiems susitarimams, nesibaimindamos *Lundbeck* ieškinių dėl patentų pažeidimo, ir tuo, kad šiuose susitarimuose buvo apribojimų, kurie būtų didesni nei pagal *Lundbeck* [naujus proceso] patentus, leido padaryti išvadą, kad šioje byloje nagrinėjamais susitarimais buvo siekiama riboti konkurenciją, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą (žr. ginčijamo sprendimo 661 ir 662 konstatuojamąsias dalis).“
- 74 Galiausiai Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 266–333 punktuose įvertino, ar šiuo atveju buvo nustatytas „ribojimas dėl tikslo“.
- 75 Tai darydamas to sprendimo 268 punkte jis, be kita ko, nusprendė, kad net darant prielaidą, jog ginčijamo susitarimo taikymo sritis sutampa su naujų *Lundbeck* proceso patentų taikymo sritimi, reikėtų daryti išvadą, kad *Alpharma* grupė mainais už kompensacinį mokėjimą atsisakė galimybės patekti į rinką pasitelkiant citalopramą, pagamintą pagal *Cipla* procesą, kuris buvo laikomas

- pažeidžiančiu patentą, kuris, kaip buvo pagrįstai tikimasi, galėjo būti panaikintas, o ši galimybė *Alpharma* grupei buvo reali ir konkreti, todėl toks mokėjimas jai turėjo lemiamą reikšmę jos atsisakant.
- 76 To sprendimo 277–279 punktuose Bendrasis Teismas atsisakė ginčijamą susitarimą kvalifikuoti kaip taikų susitarimą. Šiuo tikslu jis, pirma, priminė Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią susitarimui nėra netaikoma konkurencijos teisė vien dėl to, kad jis susijęs su patentu arba kad juo siekiama taikiai išspręsti ginčą dėl patentų. Antra, jis nusprendė, kad ginčijamo susitarimo taikymo sritis buvo platesnė nei ieškinio RU dėl patentų pažeidimo ir kad to ieškinio nagrinėjimas buvo sustabdytas tik šio susitarimo galiojimo laikotarpiu, o tai nereiškia, kad tuo susitarimu buvo išspręstas ginčas.
- 77 Minėto sprendimo 287 punkte atmesdamas apeliančių argumentus, jog Komisija patikimai neįrodė, kad *Alpharma* grupė laimėtų bylą kilus galimam ginčui dėl naujų *Lundbeck* proceso patentų, Bendrasis Teismas nusprendė, jog visiškai nebūtina, kad Komisija patikimai įrodytų, jog *Alpharma* grupė laimėtų bylą, jeigu nuspręstų iškelti ją teisme.
- 78 Dėl *Lundbeck* mokėjimo *Alpharma* grupei dydžio Bendrasis Teismas, be kita ko, to paties sprendimo 296 ir 298 punktuose atitinkamai nurodė, kad Komisija teisingai pažymėjo, jog šio mokėjimo dydis susijęs su pelnu, kurio tikėjosi *Alpharma* grupė, ir kad šis mokėjimas jai reiškė garantuotą pelną, o dėl pelno, kurį galėjo lemti patekimas į rinką, nebuvo tikrumo.
- 79 Skundžiamo sprendimo 301–310 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija šios bylos aplinkybes teisingai prilygino aplinkybėms byloje, kurioje buvo priimtas 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimas *Beef Industry Development Society ir Barry Brothers* (C-209/07, EU:C:2008:643).
- 80 To sprendimo 311–326 punktuose Bendrasis Teismas taip pat atsisakė pritarti apeliančių argumentui, kad ginčijamas susitarimas negali būti kvalifikuojamas kaip „ribojimas dėl tikslo“ dėl to, kad nėra precedento, ir dėl teisinio nesaugumo, susijusio su šios rūšies susitarimais.
- 81 Minėto sprendimo 315–317 punktuose iš pradžių jis priminė Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su konkurencijos teisės taikymu konkrečioje intelektinės nuosavybės teisių srityje. Paskui to paties sprendimo 318 punkte jis konstatavo, kad ir *Lundbeck*, ir *Alpharma* grupė žinojo, jog jų elgesys galėjo bent jau kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu. Skundžiamo sprendimo 319 ir 320–325 punktuose jis atitinkamai nusprendė, kad nereikalaujama, kad už tokios rūšies susitarimus, kaip ginčijamas susitarimas, Komisija jau būtų nubaudusi, kad jį galima būtų pripažinti „konkurencijos ribojimu dėl tikslo“, ir kad 2004 m. sausio 28 d. KFST pranešimas spaudai (toliau – KFST pranešimas spaudai), kuriuo remiasi apeliančės, šiuo atveju neužkerta kelio tokiam kvalifikavimui šioje byloje. Paskui skundžiamo sprendimo 326 punkte jis padarė išvadą, kad „jau ginčijamo susitarimo sudarymo metu buvo nustatyta, kad patento savininkas neturi teisės sumokėti potencialiam konkurentui, kad šis atsisakytų kai kurių ar net visų realių ir konkrečių galimybių patekti į rinką mainais už šio savininko mokamą sumą, nustatytą atsižvelgiant į pelną, kurio tikisi šis konkurentas įėjimo į rinką atveju“.

Šalių argumentai

- 82 Trečiajame pagrinde, pateiktame dėl skundžiamo sprendimo 248–333 punktų, apeliančės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai, pažeisdamas 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimą *CB / Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204), patvirtino, kad ginčijamas susitarimas yra „ribojimas dėl tikslo“.

- 83 Pirma, to sprendimo 57 ir 58 punktuose Teisingumo Teismas nurodė, kad kvalifikuojant kaip „ribojimą dėl tikslo“ reikia, kad būtų didelė žalos konkurencijai tikimybė, ir kad šis kvalifikavimas turi būti vertinamas siaurai, nes atima iš atsakovų elementarios procesines garantijas ir negali lemti to, kad būtų uždrausti susitarimai, kurie galėtų būti naudingi konkurencijai. Šioje byloje apeliantės kritikuoja skundžiamo sprendimo 287 punktą, kuriame Bendrasis Teismas, remdamasis tuo, kad *Alpharma* grupė buvo potenciali *Lundbeck* konkurentė (nors taip nebuvo), padarė išvadą, kad ginčijamas susitarimas galėjo riboti konkurenciją ir buvo didelė to tikimybė. Net jeigu *Alpharma* grupė būtų potenciali *Lundbeck* konkurentė, tai leistų daryti išvadą ne kad ginčijamas susitarimas galėjo riboti konkurenciją ir buvo didelė to tikimybė, o tik kad buvo tikėtina, jog jis riboja konkurenciją.
- 84 Šiuo aspektu apeliantės teigia, kad buvo būtina nustatyti „priešingą scenarijų“, t. y. nustatyti, kas būtų nutikę, jei nebūtų ginčijamo susitarimo. Taigi, siekdama įrodyti, kad ginčijamas susitarimas galėjo sukelti neigiamų pasekmių konkurencijai ir buvo didelė to tikimybė, Komisija turėjo nustatyti, kad, nesant ginčijamo susitarimo, būtų labai tikėtina, jog *Alpharma* grupė laimėtų bylą dėl naujų *Lundbeck* proceso patentų arba kad ji sudarytų mažiau ribojantį susitarimą nei ginčijamas susitarimas, leidžiantį jai anksčiau patekti į rinką. Net jeigu būtų pripažinta *Lundbeck* numatyta *Alpharma* grupės sėkmės tikimybė, t. y. 50–60 %, kad būtų panaikintas *Lundbeck* patentas, kuriuo saugomas kristalizacijos procesas, kiek tai susiję su Jungtine Karalyste, tai neleistų daryti išvados, kad ginčijamas susitarimas galėjo riboti konkurenciją ir buvo didelė to tikimybė, juo labiau kad *Alpharma* grupė vėlai sužinojo apie tai, kad jos produktas pažeidžia patentą, kaip tai matyti iš skundžiamo sprendimo 119–121 punktų.
- 85 Be to, apeliančių teigimu, Bendrojo Teismo pasirinktas sprendimas galėtų lemti absurdišką situaciją, jei vėliau būtų įrodyta, kad nauji *Lundbeck* proceso patentai buvo galiojantys. Iš tiesų nagrinėjami susitarimai vis dar būtų ribojimas dėl tikslo, nors atitinkamas patentas vėliau būtų pripažintas galiojančiu, o patentus pažeidžiančių produktų pardavimas – neteisėtu.
- 86 Antra, apeliantės teigia, kad 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendime *CB / Komisija* (C-67/13 P, EU:C:2014:2204) Teisingumo Teismas pabrėžė įgytos patirties, susijusios su ginčijamam susitarimui analogiškų susitarimų rūšimis, svarbą. Skundžiamo sprendimo 311–326 punktuose Bendrasis Teismas klaidingai atmetė argumentą, kad buvo netinkama ginčijamą susitarimą kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“, nesant patirties dėl susitarimų dėl taikaus ginčų dėl patentų sprendimo, kuriuose numatyti kompensaciniai mokėjimai. Taip jis paneigė bet kokią ginčijamo susitarimo išskirtinumą, palyginti su ES sprendimų priėmimo praktika ir jurisprudencija dėl konkurencijos teisės, susijusios su intelektinės nuosavybės teisėmis, taip pat neatsižvelgė į labai paplitusias mokslininkų nuomones dėl šios rūšies susitarimų. Be to, apeliantės tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 318 punkte negalėjo padaryti išvados, jog ginčijamas susitarimas yra „ribojimas dėl tikslo“, nes *Lundbeck* ir *Alpharma* grupė žinojo, kad jų susitarimas gali kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu arba kad dėl jo buvo vykdomos teisinės konsultacijos. Apeliantės taip pat teigia, kad skundžiamo sprendimo 319 punkte Bendrasis Teismas negalėjo laikytis nuomonės (nes kitaip būtų pažeidęs sąvokos „ribojimas dėl tikslo“ siauro aiškinimo reikalavimą), kad patirtis, susijusi su bendra slaptų susitarimų forma, šiuo atveju leidžia pritarti tokiam kvalifikavimui, atsižvelgiant į susitarimų dėl taikaus ginčų dėl patentų sprendimo, kuriuose numatyti kompensaciniai mokėjimai, išskirtinumą, nes šie susitarimai patenka į sritį, kurioje susikerta konkurencijos teisė ir patentų teisė, ir jie, beje, labai skiriasi nuo susitarimų, apie kuriuos kalbama 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendime *Beef Industry Development Society ir Barry Brothers* (C-209/07, EU:C:2008:643), kurį Bendrasis Teismas cituoja skundžiamo sprendimo 301–310 punktuose. Iš tiesų ginčijamą susitarimą galima paaiškinti teisėtu *Lundbeck* noru apsaugoti nuo patentus pažeidžiančio patekimo į jos vaistų rinką ir nuo iš to kylančių

pasekmių, taip pat *Alpharma* grupės teisėtu noru išvengti finansinių ir teisinių jos įėjimo į rinką, kurio neteisėtumas buvo nustatytas vėlai, pasekmių ir valdyti dideles patentus pažeidžiančių produktų atsargas. Apeliantės taip pat kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad skundžiamo sprendimo 320, 321 ir 325 punktuose jis neatsižvelgė į KFST pranešimą spaudai, pagal kurį nagrinėjami susitarimai patenka į „teisinio šešėlio zoną“, ir Komisijos abejones dėl šių susitarimų kvalifikavimo, kuriomis buvo grindžiamas sektoriaus tyrimas, kurį atlikusi ji priėjo prie išvados, kad tokie susitarimai turi būti nagrinėjami kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgiant į visas reikšmingas faktines aplinkybes. Tai neleidžia daryti išvados, kaip tai skundžiamo sprendimo 326 punkte padarė Bendrasis Teismas, kad ginčijamas susitarimas gali būti kvalifikuojamas kaip „ribojimas dėl tikslo“.

- 87 Ketvirtajame pagrinde, pateiktame dėl skundžiamo sprendimo 160–247 punktų, apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą ir pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą, kai nenagrinėjo, ar Komisija įrodė savo teiginius, kad, viena vertus, ginčijamame susitarime numatytas apribojimas viršijo naujų *Lundbeck* proceso patentų taikymo sritį ir, kita vertus, *Alpharma* grupė pagal sutartį įsipareigojo neparduoti citalopramo, pagaminto pagal procesą, kuriuo nepažeidžiami šie patentai, nors apeliantės tuo rėmėsi pirmajame panaikinimo pagrinde. Taigi skundžiamo sprendimo 162 punkte Bendrasis Teismas atleido Komisiją nuo jai tenkančios įrodinėjimo pareigos, todėl perkėlė šią pareigą, kai to sprendimo 162–243 punktuose įpareigojo apeliantes įrodyti, kad nebuvo jokio ribojimo parduoti patentų nepažeidžiantį citalopramą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 88 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ketvirtajame pagrinde apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą ir perkėlė įrodinėjimo pareigą, kai atmetė pirmąjį jų ieškinio dėl panaikinimo pagrindą, grindžiamą akivaizdžia vertinimo klaida, kiek tai susiję su tuo, kaip Komisija aiškino ginčijamo susitarimo taikymo sritį.
- 89 Šiuo aspektu iš skundžiamo sprendimo 157 punkto matyti, kad pateikdamos šį pirmąjį pagrindą apeliantės tvirtino, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad ginčijamu susitarimu *Alpharma* grupė įsipareigojo reikšmingu laikotarpiu nepardavinėti jokio generinio citalopramo, nes ji neturėjo tokių įrodymų.
- 90 Iš to sprendimo 244–247 punktų taip pat matyti, jog Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija teisiškai pakankamai įrodė, jog pažodinis, kontekstinis ir teleologinis ginčijamo susitarimo aiškinimas leidžia daryti išvadą, kad *Alpharma* grupės įsipareigojimai pagal šio susitarimo 1.1 punktą neapsiribojo citalopramu, pagamintu pagal procesus, kurie, kaip pripažino ši grupė ir *Lundbeck*, pažeidžia naujus *Lundbeck* proceso patentus, to sprendimo 162–243 punktuose vieną po kito atmesdamas visus apeliančių argumentus, susijusius su ginčijamo susitarimo formuluote, jo sudarymo aplinkybėmis ir įvykiais po šio sudarymo.
- 91 Todėl ketvirtajame pagrinde apeliantės tik prašo Teisingumo Teismo iš naujo įvertinti visas Bendrajam Teismui pateiktas faktines aplinkybes ir įrodymus dėl ginčijamo susitarimo taikymo srities.
- 92 Šiuo aspektu, kaip matyti iš SESV 256 straipsnio ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos, apeliaciją galima paduoti tik teisės klausimais. Todėl tik Bendrasis Teismas yra kompetentingas nustatyti ir vertinti bylai reikšmingas faktines aplinkybes ir įrodymus. Tokių faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus tai, kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui.

- 93 Apeliančės neteigė ir juo labiau neįrodė, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes ar įrodymus.
- 94 Be to, aplinkybė, kad Bendrasis Teismas atmetė jų argumentus, reiškia ne tai, kad, kaip teigia apeliančės, jis pažeidė nekaltumo prezumpcijos principą ar perkėlė įrodinėjimo pareigą, o tik tai, kad jis nusprendė, jog apeliančių pateikti argumentai nėra pakankamai įtikinami.
- 95 Todėl ketvirtasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepriimtinas.
- 96 Kalbant apie trečiąjį pagrindą, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad, kaip Bendrasis Teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 252–254 ir 256 punktuose, sąvoka „ribojimas dėl tikslo“ turi būti aiškinama siaurai ir gali būti taikoma tik tam tikriems įmonių susitarimams, kurie patys, atsižvelgiant į jų nuostatų turinį, jais siekiamus tikslus ir teisinį bei ekonominį jų kontekstą, yra pakankamai žalingi konkurencijai, kad būtų galima teigti, jog jų poveikio tyrimas nereikalingas, nes tam tikras įmonių veiksmų derinimo formas dėl paties jų pobūdžio galima laikyti žalingomis normaliai konkurencijai (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 67 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 97 Dėl panašių susitarimų dėl taikaus ginčų, susijusių su viešai pradėtos naudoti veikliosios medžiagos gamybos proceso patentu, sprendimo, kuriuos originalių vaistų gamintojas sudarė su keliais generinių vaistų gamintojais ir kuriais buvo atidėtas generinių vaistų pateikimas į rinką mainais už pirmojo antriesiems perduotas pinigines arba nepinigines vertes, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad šių susitarimų negalima visais atvejais laikyti „ribojimu dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 84 ir 85 punktai).
- 98 Vis dėlto reikia pripažinti, kad „ribojimas dėl tikslo“ turi būti pripažįstamas, kai išnagrinėjus atitinkamą susitarimą dėl taikaus ginčo sprendimo paaiškėja, jog jame numatyti vertės perdavimai gali būti paaiškinami vien patento savininko ir įtariamo jo pažeidėjo komerciniu interesu nekonkuruoti pranašumais, nes susitarimai, kuriais konkurentai konkurencijos riziką sąmoningai pakeičia praktiniu tarpusavio bendradarbiavimu, akivaizdžiai gali būti kvalifikuojami kaip „ribojimas dėl tikslo“ (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 83 ir 87 punktus).
- 99 Atliekant šį nagrinėjimą kiekvienu konkrečiu atveju reikia įvertinti, ar originalių vaistų gamintojo generinių vaistų gamintojui perduotų verčių grynasis teigiamas balansas buvo pakankamai didelis, kad generinių vaistų gamintojas būtų iš tikrųjų paskatintas atsisakyti įeiti į atitinkamą rinką, taigi ir nekonkuruoti savo pranašumais su originalių vaistų gamintoju, nereikalaujant, kad grynasis teigiamas balansas būtina būtų didesnis už pelną, kurį generinių vaistų gamintojas būtų gavęs, jeigu būtų laimėjęs bylą dėl patentų (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 93 ir 94 punktus).
- 100 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo, visų pirma iš jo 261, 263, 268, 296, 298 ir 326 punktų, matyti, kad ginčijamame susitarime buvo numatytas *Alpharma* grupės įsipareigojimas neįeiti į rinką šio susitarimo galiojimo laikotarpiu mainais už *Lundbeck* jos naudai atliktus mokėjimus, kurių suma buvo susieta su pelnu, kurio tikėjosi *Alpharma* grupė. Bendrasis Teismas taip pat nurodė, kad net darant prielaidą, jog ši suma turi būti mažesnė nei Komisijos nurodyti 10 mln. JAV dolerių, ji vis dėlto reikštų garantuotą pelną *Alpharma* grupei, nes dėl pelno, kurį galėjo lemti jos pateikimas į rinką, nebuvo tikrumo.

- 101 Paskui to sprendimo 278 ir 279 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad ginčijamo susitarimo taikymo sritis yra platesnė nei ieškinio RU dėl patentų pažeidimo, kuris buvo konkrečiai susijęs su *Alpharma* grupės jau gautomis ar užsakytomis tabletėmis ir kurio nagrinėjimas, beje, ginčijamu susitarimu buvo tik sustabdytas, o tai patvirtina ginčijamame sprendime pateiktas *Lundbeck* pareiškimas, kad šiuo susitarimu ginčas nebuvo išspręstas.
- 102 Taip Bendrasis Teismas pritaria ginčijamame sprendime Komisijos atliktam ir skundžiamo sprendimo 262 punkte primintam vertinimui, kad ginčijamu susitarimu netikrumas dėl ieškinių, susijusių su naujais *Lundbeck* proceso patentais, baigties iš esmės buvo pakeistas tikrumu, kad *Alpharma* grupė neįeis į rinką, nors šis susitarimas buvo sudarytas ne šiai grupei išanalizavus atitinkamų proceso patentų pranašumus, bet veikiau dėl numatyto kompensacinio mokėjimo dydžio, kuris skatino ją nedėti pastangų patekti į rinką.
- 103 Todėl, nesant reikalo nustatyti, ar Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 301–310 punktuose pagrįstai galėjo ginčijamą susitarimą prilyginti susitarimams, nagrinėtiems byloje, kurioje priimtas 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimas *Beef Industry Development Society ir Barry Brothers* (C-209/07, EU:C:2008:643), reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai priėjo prie išvados, kad ginčijamas susitarimas turi būti kvalifikuojamas kaip „ribojimas dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį.
- 104 Šios išvados negali paneigti apeliančių nurodyti argumentai.
- 105 Pirma, jos nepagrįstai priekaištuoja Bendrajam Teismui dėl to, kad jis skundžiamo sprendimo 287 punkte nenusprendė, jog Komisija privalėjo objektyviai įvertinti realias *Alpharma* grupės galimybes laimėti bylą dėl naujų *Lundbeck* proceso patentų.
- 106 Šiuo aspektu, kaip matyti iš šių dienų byloje C-591/16 P paskelbto Sprendimo *Lundbeck / Komisija* 60 punkto ir byloje C-588/16 P paskelbto Sprendimo *Generics (UK) / Komisija* 80 punkto, kaip ir vertinimas, ar susitarimo dėl taikaus ginčo sprendimo, kaip antai ginčijamo susitarimo (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 50 punktą), šalis siejo potencialūs konkurenciniai santykiai, nagrinėjamų proceso patentų galios vertinimas kaip ir vienos ar kitos atitinkamo susitarimo dėl taikaus ginčo sprendimo šalies galimybių laimėti bylą nėra reikšmingas ši susitarimą kvalifikuojant kaip „ribojimą dėl tikslo“, nes, kaip iš esmės matyti iš skundžiamo sprendimo 346 punkto, konstatuota, kad būtent tai, jog originalių vaistų gamintojas perduos tam tikrą vertę, paskatino generinių vaistų gamintoją atsisakyti įeiti į rinką (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 89 punktą).
- 107 Iš tikrųjų, kaip matyti iš šio sprendimo 98 punkto, ginčijamo susitarimo kvalifikavimas kaip „ribojimo dėl tikslo“ priklauso tik nuo to, ar šio susitarimo šalys konkurencijos keliamą riziką sąmoningai pakeitė praktiniu tarpusavio bendradarbiavimu.
- 108 Antra, apeliančės taip pat negali kaltinti Bendrojo Teismo tuo, kad jis ginčijamą susitarimą kvalifikavo kaip „ribojimą dėl tikslo“, kai juo buvo atsižvelgta į teisėtą *Alpharma* grupės ir *Lundbeck* susirūpinimą, nes jis leido šiai grupei išvengti neteisėto patekimo į rinką finansinių ir teisinių pasekmių ir patentus pažeidžiančių produktų didelių atsargų valdymo, o *Lundbeck* – apsaugoti nuo proceso patentų savininko ir generinių vaistų gamintojų patiriamos rizikos asimetrijos.

- 109 Kaip Bendrasis Teismas teisingai nusprendė skundžiamo sprendimo 277 ir 317 punktuose, viena vertus, susitarimui negali būti netaikoma konkurencijos teisė vien dėl to, kad jis susijęs su patentu arba kad juo siekiama taikiai išspręsti ginčą dėl patentų (šiuo klausimu žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Bayer ir Maschinenfabrik Hennecke*, 65/86, Rink., EU:C:1988:448, 15 punktą), ir, kita vertus, jis gali būti laikomas turinčiu ribojamąjį tikslą net jeigu juo siekiama ne tik apriboti konkurenciją, bet ir kitų teisėtų tikslų (2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Beef Industry Development Society ir Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, 21 punktas).
- 110 Be to, aplinkybė, kad antikonkurenciniai veiksmai gali būti pelningiausias ar mažiausiai rizikingas įmonės sprendimas, taip pat negali užkirsti kelio kvalifikavimui kaip „ribojimo dėl tikslo“.
- 111 Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismas jau yra atsisakęs atmesti tokių susitarimų, kaip ginčijamas susitarimas, kvalifikavimą kaip „ribojimo dėl tikslo“ dėl motyvų, susijusių su tuo, kad žala, kurios atlyginimo originalių vaistų gamintojai gali reikalauti neteisėto generinių vaistų patekimo į rinką atveju, dažnai yra daug mažesnė už žalą, kurią jie patyrė, nes būtent valdžios institucijos, o ne privačios įmonės turi užtikrinti, kad būtų laikomasi teisės aktuose nustatytų reikalavimų (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 88 punktas).
- 112 Todėl apeliančių nurodyti interesai negali leisti susitarimui, kuris, kaip konstatuota šio sprendimo 103 punkte, yra pakankamai kenksmingas konkurencijai, kad jį būtų galima kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“, netaikyti tokio kvalifikavimo.
- 113 Trečia, apeliančės negali pagrįstai kaltinti Bendrojo Teismo tuo, kad jis pripažino ginčijamo susitarimo antikonkurencinį tikslą neišnagrinėjęs „kitokio scenarijaus“.
- 114 Iš tiesų, kaip matyti iš šią dieną byloje C-591/16 P paskelbto Sprendimo *Lundbeck / Komisija* 139 punkto, šis nagrinėjimas leidžia įvertinti slaptų veiksmų poveikį pagal SESV 101 straipsnį, kai šių veiksmų analizė neparodo pakankamos žalos konkurencijai, kad juos būtų galima kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“ (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 115 ir 118 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).
- 115 Todėl, kaip Teisingumo Teismas nusprendė šią dieną byloje C-591/16 P paskelbtame Sprendime *Lundbeck / Komisija* (140 punktas), „kitokio scenarijaus“ nagrinėjimo, kuriuo siekiama įrodyti konkrečių slaptų veiksmų poveikį, negalima reikalauti tam, kad slapti veiksmai būtų kvalifikuoti kaip „ribojimas dėl tikslo“, nes tokiu atveju būtų paneigtas aiškus skirtumas tarp sąvokų „ribojimas dėl tikslo“ ir „ribojimas dėl poveikio“, išplaukiantis iš pačios SESV 101 straipsnio 1 dalies formuluotės (2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 63 punktas).
- 116 Be to, kaip matyti iš šią dieną byloje C-601/16 P priimto Sprendimo *Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija* (86 punktas), vertinimu, kurį reikia atlikti pagal šio sprendimo 98 ir 99 punktus nustatant, ar susitarimas, kaip antai ginčijamas susitarimas, gali būti kvalifikuojamas kaip „ribojimas dėl tikslo“, siekiama ne identifikuoti ir kiekybiškai įvertinti veiksmų antikonkurencinį poveikį, o tik nustatyti objektyvų jų sunkumą, galintį pateisinti tai, kad jų poveikis neturi būti vertinamas.
- 117 Kaip nurodyta šią dieną byloje C-591/16 P paskelbto Sprendimo *Lundbeck / Komisija* 131 punkte ir byloje C-601/16 P paskelbto Sprendimo *Arrow Group ir Arrow Generics / Komisija* 87 punkte, tai, kad šis vertinimas prireikus turi būti atliktas išsamiai išanalizavus atitinkamą susitarimą ir

- ypač jame numatyto verčių perdavimo skatinamąjį poveikį, taip pat jo tikslus ir ekonominių bei teisinių kontekstą, juo labiau nereikia antikonkurencinio šio susitarimo poveikio rinkoje vertinimo. Jis reiškia tik visapusišką ir kruopštų pačių sudėtingų susitarimų vertinimą siekiant ne tik atmesti kvalifikavimą kaip „ribojimo dėl tikslo“, kai kyla abejonių dėl jų pakankamos žalos konkurencijai, bet ir išvengti to, kad susitarimai nebūtų taip kvalifikuoti vien dėl jų sudėtingumo, nors jų analizė rodytų, kad objektyviai jie pakankamai kenksmingi konkurencijai.
- 118 Ketvirta, apeliančios negali pagrįstai remtis tuo, kad šiuo atveju nebuvo jurisprudencijoje reikalaujamos patirties, kad ginčijamą susitarimą būtų galima kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“.
- 119 Šiuo aspektu, kaip skundžiamo sprendimo 319 punkte teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, visiškai nereikalaujama, kad už tokios rūšies susitarimus, kaip ginčijamas susitarimas, Komisija jau būtų nubaudusi, kad jį būtų galima laikyti ribojančiu konkurenciją dėl tikslo, net jeigu jis priimtas specialioje, pavyzdžiui, intelektinės nuosavybės teisių, srityje.
- 120 Kvalifikuojant konkretų susitarimą kaip „ribojimą dėl tikslo“ svarbios yra vien jo savybės (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 84 ir 85 punktus), iš kurių galima spręsti apie galimą ypatingą žalą konkurencijai, jei reikia atlikus išsamią šio susitarimo, jo tikslų ir ekonominio bei teisinio konteksto analizę.
- 121 Ginčijamas susitarimas, kuris leido pavėlinti *Alpharma* grupės patekimą į rinką ir kuriame buvo numatyti *Lundbeck* mokėjimai šiai grupei, kurie dėl savo dydžio skatino šią grupę nebedėti pastangų įeiti į rinką, priskiriamas prie šios kategorijos veiksnių, darančių ypatingą žalą konkurencijai.
- 122 Penkta, apeliančios negali pagrįstai kritikuoti Bendrojo Teismo dėl to, kad jis nusprendė, jog KFST pranešimas spaudai nekludė kvalifikuoti ginčijamo susitarimo kaip „ribojimo dėl tikslo“.
- 123 Iš tiesų, kaip skundžiamo sprendimo 320–324 punktuose pažymėjo Bendrasis Teismas, nors šiame pranešime yra išdėstyta Komisijos pozicija dėl nagrinėjamų susitarimų antikonkurencinio pobūdžio, ši pozicija, be to, kad buvo priimta atlikus tik preliminarų vertinimą, buvo išreikšta ne tiesiogiai Komisijos ar jos tarnybų paskelbtame pranešime, o nacionalinės konkurencijos institucijos pranešime, kuris negalėjo sukelti įmonėms teisėtų lūkesčių, kad jų veiksmai nepažeidžia SESV 101 straipsnio.
- 124 Be to, iš tų pačių skundžiamo sprendimo punktų matyti, kad tame pranešime KFST nurodė, jog minėta Komisijos pozicija, be kita ko, buvo susijusi su *Lundbeck* atliktų mokėjimų dydžiu, ir kad visi susitarimai, kuriais perkamas konkurento pašalinimas iš rinkos, yra antikonkurenciniai.
- 125 Todėl, atsižvelgiant į šias išvadas, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 326 punkte pagrįstai galėjo nuspręsti ginčijamą susitarimą kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“, nepaisant KFST pranešimo spaudai.
- 126 Šešta, apeliančios klaidingai kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis skundžiamo sprendimo 318 punkte nurodė, jog tai, kad *Alpharma* grupė ir *Lundbeck* žinojo, jog ginčijamas susitarimas gali kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu, ir tai, kad dėl šio susitarimo buvo teisiškai konsultuojamasi, yra aplinkybės, pateisinančios šio susitarimo kvalifikavimą kaip „ribojimo dėl tikslo“.

- 127 Iš tikrųjų šis argumentas pagrįstas klaidingu skundžiamo sprendimo 318 punkto supratimu. Šiame punkte išdėstyta Bendrojo Teismo vertinimas pateiktas nagrinėjant apeliančių argumentus, susijusius su tariamu teisiniu nesaugumu dėl tokių susitarimų, kaip ginčijamas susitarimas, antikonkurencinio pobūdžio. Jame Bendrasis Teismas iš esmės tik konstatavo, kad, nepaisant nurodyto teisinio nesaugumo, tiek *Lundbeck*, tiek *Alpharma* grupė žinojo, kad jų elgesys galėjo bent jau kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu.
- 128 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, trečiąją ir ketvirtąją pagrindus reikia atmesti atitinkamai kaip nepriimtina ir nepagrįstą.

Dėl penktojo pagrindo

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

- 129 Pateikdamos penktąją ieškinio dėl panaikinimo pagrindą apeliančės tvirtino, kad Komisija pažeidė jų teisę į gynybą, nes per protingą terminą jų neinformavo apie su jomis susijusį tyrimą ir joms teikiamus prieštaravimus, todėl jos nepateikė kaltę paneigiančių įrodymų.
- 130 Atmesdamas šį pagrindą Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 353–358 punktuose priminė jurisprudenciją, susijusią su protingo termino laikymusi per administracinę procedūrą konkurencijos politikos srityje, taip pat su teisės į gynybą pažeidimo, padaryto dėl šio termino nesilaikymo, nustatymo sąlygomis, ir priminė, be kita ko, 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Technische Unie / Komisija* (C-113/04 P, EU:C:2006:593) 42, 43 ir 54 punktus ir 2011 m. kovo 29 d. Sprendimo *ArcelorMittal Luxembourg / Komisija ir Komisija / ArcelorMittal Luxembourg ir kt.* (C-201/09 P ir C-216/09 P, EU:C:2011:190) 118 ir 120–122 punktus.
- 131 Skundžiamo sprendimo 360 ir 361 punktuose Bendrasis Teismas pirmiausia nusprendė, kad nei pirmasis, nei antrasis administracinės procedūros, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, etapas neviršijo protingos trukmės.
- 132 Toliau to sprendimo 362 punkte jis nutarė: „kiek [apeliantės] savo ieškinio pagrindą grindžia data, kai Komisija pirmą kartą sužinojo apie ginčijamą susitarimą, kad įrodytų, jog ji nesilaikė pareigos priimti sprendimą per protingą terminą ir taip pažeidė jų teisę į gynybą, reikia pabrėžti, kad tokio požiūrio visiškai nesilaikoma jurisprudencijoje, kurioje atskaitos tašku laikoma data, kai buvo priimtos pirmosios priemonės, kuriomis kaltinama pažeidimo padarymu“.
- 133 Galiausiai, atmesdamas bet kokią administracinės procedūros protingos trukmės viršijimą, skundžiamo sprendimo 367–371 punktuose jis nusprendė:
- „367 <...> reikia pažymėti, kad [apeliantės] tik nurodo, jog buvo pamesti trijų kategorijų dokumentai, t. y. projektai ir komentarai, susiję su ginčijamu susitarimu, pavyzdžiui, 2002 m. vasario 20 d. [*Alpharma* grupės darbuotojo] elektroniniame laiške paminėtas projektas, veiklos planai, susiję su citalopramu, ir jų išorės konsultanto dokumentai.
- 368 Šiuo aspektu, darant prielaidą, kad [apeliančių] teiginiai tenkina tikslumo ir konkretumo sąlygas, nustatytas [skundžiamo sprendimo] 357 punkte nurodytoje jurisprudencijoje, reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į KFST pranešimą spaudai ir Komisijos pradėtą sektoriaus tyrimą, rūpestinga įmonė turėjo saugoti visus dokumentus, kurie būtų naudingi jos gynybai

per galimą procedūrą dėl konkurencijos teisės pažeidimo, bent jau iki Sąjungos teisėje numatyto maksimalaus senaties termino pabaigos (žr. [skundžiamo sprendimo] 363 punktą).

- 369 Rūpestingumas yra viena iš sąlygų, kurios pagal jurisprudenciją turi būti tenkinamos (žr. [skundžiamo sprendimo] 358 punktą), kad šalis galėtų veiksmingai remtis savo teisės į gynybą pažeidimu dėl procedūros tariamai neprotingos trukmės.
- 370 Nesant [apeliančių] paaiškinimų dėl įvykusių ypatingų įvykių (išskyrus paprasčiausiai praėjusį laiką), kurie pateisintų nagrinėjamų dokumentų praradimą, jų argumentui negalima pritarti.
- 371 Būtent dėl *Alpharma* grupės išorės konsultanto dokumentų, kuriuos 2007 m. jis sunaikino pagal Danijos advokatūros teisės aktus, reikia pažymėti, kad [apeliantės] nepateikė daugiau paaiškinimų dėl šių teisės aktų ir bet kuriuo atveju, jei jos būtų rūpestingos, jos būtų galėjusios pačios išsaugoti šių dokumentų kopijas.“

Šalių argumentai

- 134 Penktajame pagrinde, pateiktame dėl skundžiamo sprendimo 361–364 ir 366–371 punktų, apeliantės tvirtina, pirma, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą vertindamas tyrimo trukmę ir pažeidė jų teisę į gynybą, taip pažeisdamas 2015 m. liepos 15 d. Sprendimo *SLM ir Ori Martin / Komisija* (T-389/10 ir T-419/10, EU:T:2015:513) 341 punktą. Jis klaidingai atsižvelgė tik į laikotarpį po to, kai *Alpharma* grupei buvo pranešta apie priemones, kuriose nurodoma, kad ji kaltinama pažeidimo padarymu, t. y. 2010 m. *Alpharma LLC* atveju ir 2011 m. *Xellia* atveju, o ne į datą, kai Komisija gavo informacijos apie pažeidimą, t. y. 2003 m. spalio mėn., kai KFST pateikė Komisijai informacijos apie nagrinėjamus susitarimus. Taip jis nenusprendė, kad Komisija privalėjo nurodyti priežastis, dėl kurių ši trukmė nebuvo pernelyg ilga. Antra, Bendrasis Teismas neteisingai nustatė *Alpharma* grupei griežtesnę pareigą saugoti dokumentus iki to momento, kai ji buvo informuota apie su ja susijusį tyrimą, o tai prieštarauja 2011 m. birželio 16 d. Sprendimui *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija* (T-240/07, EU:T:2011:284, 301 punktas). Konkrečiai kalbant, jis negalėjo padaryti išvados, kad *Alpharma* grupė turėjo tokią pareigą, motyvuodamas tuo, kad Komisija tyrė *Lundbeck* veiklą ir ėmėsi sektoriaus tyrimo, nors neįrodyta, kad ši grupė žinojo apie šiuos tyrimus.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 135 Apeliacinio skundo penktąjį pagrindą iš esmės sudaro dvi dalys.
- 136 Pirmoje dalyje apeliantės ginčija Bendrojo Teismo nustatytą, siekiant įvertinti Komisijos pradėtos procedūros, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, trukmės pagrįstumą, šios procedūros pradžios datą.
- 137 Šio pagrindo antroje dalyje apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis atsisakė konstatuoti jų teisės į gynybą pažeidimą dėl nepagrįstai ilgos šios procedūros trukmės, motyvuodamas tuo, kad jos neįvykdė rūpestingumo pareigos, dėl kurios jos turėjo saugoti visus dokumentus, reikalingus jų gynybai per tą pačią procedūrą užtikrinti.

- 138 Dėl pirmos šio pagrindo dalies reikia pažymėti, kad, kaip skundžiamo sprendimo 356 punkte priminė Bendrasis Teismas, taikant protingo termino principą reikia atskirti dvi Komisijos vykdomos administracinės procedūros stadijas, t. y. stadiją iki pranešimo apie prieštaravimus ir stadiją, kurią sudaro likusi administracinės procedūros dalis: pirmoji tęsiasi nuo Komisijos priimtų pirmųjų priemonių, kuriomis įmonė kaltinama pažeidimo padarymu, iki pranešimo apie prieštaravimus, o antroji – nuo šio pranešimo iki tada, kai Komisija priima galutinį sprendimą (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Technische Unie / Komisija*, C-113/04 P, Rink., EU:C:2006:593, 42 ir 43 punktus).
- 139 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamo sprendimo 359 ir 361 punktų matyti, kad pirmosios priemonės, kuriomis Komisija pateikė kaltinimus *Zoetis*, tapusiai *Alpharma LLC*, ir *Xellia*, buvo priimtos atitinkamai 2010 m. kovo 19 d. ir 2011 m. kovo 14 d. Apeliantės neteigia ir juo labiau neįrodo, kad šias datas lėmė iškraipytos faktinės aplinkybės, be kita ko, dėl to, kad Komisijai 2003 m. spalio mėn. KFST pateikta informacija, susijusi su nagrinėjamais susitarimais ar bet kokiais vėlesniais Komisijos veiksmais, nurodytais skundžiamo sprendimo 359 punkte, reiškia pastarosios kaltinimus *Alpharma* grupei.
- 140 Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 361 punkte nusprendė, kad pirmoji procedūros dėl *Zoetis* ir *Xellia* stadija prasidėjo atitinkamai 2010 m. kovo 19 d. ir 2011 m. kovo 14 d.
- 141 Kalbant apie šio pagrindo antrą dalį, reikia pažymėti, kad Bendrasis Teismas dėl dviejų priešasčių atsisakė pritarti apeliančių teiginiams, susijusiems su jų teisės į gynybą pažeidimu dėl ilgo laikotarpio, praėjusio nuo ginčijamo susitarimo sudarymo iki ginčijamo sprendimo priėmimo, dėl kurio jos neturėjo galimybės rasti tam tikrų dokumentų, kurie, kaip jos manė, turėjo lemiamą reikšmę jų gynybai.
- 142 Viena vertus, skundžiamo sprendimo 367 punkte jis nusprendė, kad, pirma, apeliančės nurodė tik trijų kategorijų dokumentų, t. y. su ginčijamu susitarimu susijusių projektų ir komentarų, pavyzdžiui, 2002 m. vasario 20 d. *Alpharma* grupės darbuotojo elektroniniame laiške minėto projekto, veiklos planų, susijusių su citalopramu, ir šios grupės išorės konsultanto dokumentų, praradimą. Antra, to sprendimo 370 punkte Bendrasis Teismas laikėsi nuomonės, kad apeliančės nepateikė paaiškinimų dėl įvykusių ypatingų įvykių (išskyrus paprasčiausiai praėjusį laiką), kurie pateisintų nagrinėjamų dokumentų praradimą. Trečia, minėto sprendimo 371 punkte jis nusprendė, kad, kiek tai susiję su *Alpharma* grupės išorės konsultanto dokumentais, kuriuos 2007 m. jis sunaikino pagal Danijos advokatūros taisykles, apeliančės nepateikė daugiau paaiškinimų dėl šių teisės aktų ir bet kuriuo atveju, jei jos būtų buvusios rūpestingos, būtų galėjusios pačios išsaugoti šių dokumentų kopijas.
- 143 Kita vertus, skundžiamo sprendimo 368 ir 369 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliančės negali remtis savo teisės į gynybą pažeidimu dėl tariamai neprotingos procedūros trukmės, nes jos neįvykdė rūpestingumo pareigos, primintos 2011 m. kovo 29 d. Sprendime *ArcelorMittal Luxembourg / Komisija ir Komisija / ArcelorMittal Luxembourg ir kt.* (C-201/09 P ir C-216/09 P, EU:C:2011:190, 120–122 punktai), kuris cituojamas skundžiamo sprendimo 358 punkte. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad, atsižvelgiant į KFST pranešimą spaudai ir į Komisijos pradėtą sektoriaus tyrimą, rūpestinga įmonė turėjo saugoti visus dokumentus, kurie būtų reikalingi jos gynybai per galimą procedūrą dėl konkurencijos teisės pažeidimo, bent jau iki Sąjungos teisėje numatyto maksimalaus senaties termino pabaigos.

- 144 Dėl šio Bendrojo Teismo nurodyto antrojo motyvo reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 368 ir 369 punktuose Bendrasis Teismas remiasi jurisprudencija, nesusijusia su apeliančių pateiktu prieštaravimu, ir dėl to joms nustato rūpestingumo pareigą, įtvirtintą jurisprudencijoje, kuri netaikoma jų situacijai.
- 145 Nors, viena vertus, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 361 punkte teisingai konstatavo, kad administracinė procedūra dėl *Zoetis* ir *Xelli* buvo pradėta atitinkamai 2010 m. kovo 19 d. ir 2011 m. kovo 14 d. ir jos trukmė nebuvo neprotinga, ir, kita vertus, apeliančės, kaip matyti iš šio sprendimo 349 punkto ir jų ieškinio dėl panaikinimo, kaltina Komisiją tuo, kad ši institucija jas informavo apie tyrimą, kurį ji dėl nagrinėjamų susitarimų pradėjo 2003 m. gruodžio mėn., tik praėjus aštuoneriems–devyneriems metams nuo jo pradžios, dėl ko jos nebeturėjo galimybės gauti jų gynybai reikalingų įrodymų, Bendrasis Teismas tiesiogiai taikė jurisprudenciją, susijusią su teisės į gynybą pažeidimu dėl Komisijos vykdytos administracinės procedūros pirmosios stadijos neprotingos trukmės, visų pirma 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Technische Unie / Komisija* (C-113/04 P, EU:C:2006:593) 43, 54 ir 60–71 punktus ir 2011 m. kovo 29 d. Sprendimo *ArcelorMittal Luxembourg / Komisija ir Komisija / ArcelorMittal Luxembourg ir kt.* (C-201/09 P ir C-216/09 P, EU:C:2011:190) 118–122 punktus, minimus skundžiamo sprendimo 357, 358, 362 ir 369 punktuose.
- 146 Net jeigu nebuvo ginčijama Komisijos vykdytos administracinės procedūros trukmė, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 368 ir 369 punktuose nusprendė, kad, vertindamas *Zoetis* ir *Xellia* teisės į gynybą pažeidimą, jis turėjo įsitikinti, kad šios bendrovės iš tikrųjų įvykdė rūpestingumo pareigą, kuri pagal pirmesniame punkte minėtus sprendimus taikoma visoms įmonėms, kurios buvo informuotos apie prieš jas pradėtą procedūrą.
- 147 Taigi, nors apeliančės kaltino Komisiją tuo, kad ši pakankamai anksti nepradėjo administracinės procedūros dėl *Zoetis* ir *Xellia*, dėl ko buvo pažeista jų teisė į gynybą, Bendrasis Teismas joms taikė rūpestingumo pareigą, kylančią iš jurisprudencijos, taikytinos tik laikotarpiui po to, kai Komisija pradėjo administracinę procedūrą.
- 148 Todėl, kaip teisingai tvirtina apeliančės, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.
- 149 Vis dėlto, jei Bendrojo Teismo sprendimo motyvuose kalbama apie Sąjungos teisės pažeidimą, o to sprendimo rezoliucinė dalis grindžiama kitais teisiniais motyvais, dėl tokio pažeidimo šis sprendimas neturi būti panaikintas, tačiau reikia pakeisti jo motyvus (2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Scuola Elementare Maria Montessori / Komisija, Komisija / Scuola Elementare Maria Montessori ir Komisija / Ferracci*, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, 48 punktas).
- 150 Taip yra šiuo atveju.
- 151 Nors Bendrasis Teismas, žinoma, negalėjo apeliančėms taikyti rūpestingumo pareigos, taikytinos įmonėms, kurių padėtis kitokia, kaip nagrinėta šio sprendimo 145 punkte minėtuose sprendimuose, vis dėlto šis teismas galėjo bent jau šioje byloje joms taikyti specialią rūpestingumo pareigą, pagal kurią jos privalo užtikrinti, kad jų knygoje ir archyvuose būtų tinkamai saugoma informacija, leidžianti atsekti jų veiklą, visų pirma tam, kad turėtų įrodymų, kurių reikėtų, jei vėliau būtų vykdomos administracinės ar teisminės procedūros.
- 152 Iš tiesų 2008 m. sausio 15 d. pagal Reglamento Nr. 1/2003 17 straipsnį pradėtas sektoriaus tyrimas, kuriuo, kaip iš esmės matyti iš skundžiamo sprendimo 22 punkto, ginčijamo sprendimo 12 konstatuojamosios dalies ir 2008 m. sausio 15 d. sprendimo pradėti tyrimą dėl farmacijos

- sektorius 3–5 konstatuojamųjų dalių, siekiama išnagrinėti farmacijos bendrovių sudarytus susitarimus, kaip antai susitarimus dėl draugiško ginčų dėl proceso patentų sprendimo, tam, kad būtų nustatyta, ar jie pažeidžia SESV 101 ir 102 straipsnius, yra, viena vertus, aplinkybė, kurios negalėjo nežinoti generinių vaistų gamintojai, pavyzdžiui, *Zoetis* ir *Xellia*, kurie, kaip Bendrasis Teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 189 punkte, yra informuoti ir patirties farmacijos sektoriuje turintys subjektai, ir kita vertus, aplinkybė, dėl kurios jie turėjo imtis priemonių, kad bėgant laikui nebūtų prarasti įrodymai, kurie galėtų būti jiems reikalingi, jei vėliau būtų vykdomos administracinės ar teisminės procedūros.
- 153 Iš tikrųjų tiek iš Reglamento Nr. 1/2003 parengiamojo darbo, tiek iš šio reglamento 17 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos aiškiai matyti, kad sektorius tyrimai yra priemonė, skirta konkurencijos ribojimo sektoriuje, dėl kurio atliekami šie tyrimai, prezumpcijai patvirtinti.
- 154 Taigi, kai Komisija pradeda tokius tyrimus, atitinkamam sektoriui priklausančios įmonės, ypač tos, kurios sudarė susitarimus, aiškiai nurodytus sprendime pradėti atitinkamą tyrimą, o taip buvo *Zoetis* ir *Xelli* atveju, turi tikėtis, kad ateityje prieš jas gali būti pradėtos individualios procedūros, juo labiau kad 2008 m. sausio 15 d. sprendimo pradėti tyrimą dėl farmacijos sektoriaus 8 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad „jeigu atlikus tyrimą farmacijos sektoriuje paaiškėtų, kad buvo sudaryti antikonkurenciniai susitarimai ar vykdomi antikonkurenciniai veiksmai arba buvo piktnaudžiaujama dominuojančia padėtimi, Komisija <...> galėtų <...> pradėti tyrimus dėl atskirų subjektų, kuriuos atlikus gali būti priimti sprendimai pagal [SESV 101 ir (arba) 102 straipsni]“.
- 155 Todėl, nesant reikalo nustatyti, ar *Zoetis* ir *Xellia* žinojo apie KFST pranešimą spaudai, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad tyrimą dėl farmacijos sektoriaus Komisija pradėjo 2008 m. sausio 15 d., t. y. praėjus mažiau nei ketveriems su puse metų nuo ginčijamo susitarimo galiojimo pabaigos, reikia manyti, kad apeliančios negali pagrįstai teigti, jog vėluodama pradėti administracinę procedūrą dėl *Zoetis* ir *Xellia* Komisija pažeidė jų teisę į gynybą ir dėl to turi būti panaikintas ginčijamas sprendimas.
- 156 Juo labiau kad skundžiamo sprendimo 371 punkte Bendrasis Teismas nurodė, o apeliančios šiame apeliaciniame skunde to neginčija, kad, „kiek tai konkrečiai susiję su *Alpharma* grupės išorės konsultanto dokumentais, kuriuos 2007 m. (t. y. prieš Komisijai pradendant sektorius tyrimą) jis sunaikino pagal Danijos advokatūros teisės aktus, reikia pažymėti, kad apeliančios nepateikė jokių patikslinimų dėl šių teisės aktų ir bet kuriuo atveju, jei jos būtų buvusios rūpestingos, būtų galėjusios išsaugoti šių dokumentų kopijas“.
- 157 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, penktąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl šeštojo pagrindo

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

- 158 Šeštajame ieškinio dėl panaikinimo pagrinde apeliančios teigė, kad Komisija pažeidė nediskriminavimo principą, nes už ginčijamą susitarimą ji nubaudė tiek *Alpharma* grupės patronuojančiąją bendrovę *A. L. Industrier* ir šios grupės patronuojamąją bendrovę *Xellia*, tiek *Alpharma* grupės tarpinę patronuojančiąją bendrovę *Alpharma LLC*, nors, kiek tai susiję su susitarimu, kurį sudarė, viena vertus, *Lundbeck* ir, kita vertus, *Merck KGaA* ir *Generics (UK) Ltd*,

ji nubaudė tik *Merck* grupės patrunuojančiąją bendrovę *Merck* ir šios grupės patrunuojamąją bendrovę *Generics (UK)*, tačiau nubaudė *Merck* grupės tarpinės patrunuojančiosios bendrovės *Merck Generics Holding GmbH*.

159 Atmesdamas šį pagrindą skundžiamo sprendimo 387–392 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė:

„387 <...> reikia pažymėti, kad reikšmingu laikotarpiu *Alpharma ApS*, *Alpharma Inc.* ir *A.L. Industrier* sudarė vieną įmonę, o priimant ginčijamą sprendimą taip jau nebuvo. Iš tiesų tuo metu *Xellia*, kuri perėmė *Alpharma ApS* teises ir pareigas, *Zoetis*, kuri perėmė *Alpharma Inc.* teises ir pareigas, ir *A.L. Industrier* priklausė atskiroms įmonėms, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 50–52 ir 1269–1275 konstatuojamųjų dalių.

<...>

389 <...> iš ginčijamo sprendimo, visų pirma iš jo 43, 1275, 1284 ir 1286 konstatuojamųjų dalių, aiškiai matyti, kad Komisija nusprendė, jog *A.L. Industrier*, kuri kontroliavo *Alpharma Inc.*, sudarė su ja vieną įmonę, apimančią ir *Alpharma ApS*. Be to, [apeliantės] neginčija, kad sudarant ginčijamą susitarimą šios trys bendrovės sudarė vieną įmonę.

390 Kalbant apie *Merck* grupę, iš ginčijamo sprendimo (31 išnaša) matyti, kad *Generics (UK)*, kuri su *Lundbeck* pasirašė du nagrinėjamus susitarimus, šių susitarimų galiojimo laikotarpiu buvo kontroliuojama *Merck Generics Holding*, kurią savo ruožtu kontroliavo *Merck*. Be to, ginčijamame sprendime nurodoma, kad 2007 m. *Generics (UK)* buvo parduota kitai įmonei, todėl ji pasitraukė iš *Merck* grupės (33 konstatuojamoji dalis).

391 Kita vertus, iš Komisijos atsakymo į Bendrojo Teismo klausimą ir iš jos pateikto dokumento matyti, kad ginčijamo sprendimo priėmimo momentu *Merck* ir *Merck Generics Holding* vis dar sudarė tą pačią įmonę. Nors, kaip teigia [apeliantės], ši aplinkybė nebuvo paminėta ginčijamame sprendime, reikia konstatuoti, kad tas dokumentas yra Komisijos administracinės bylos dalis, todėl Komisija jį turėjo priimdama šį sprendimą.

392 Be to, reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į *A.L. Industrier* finansinę padėtį, Komisija visiškai pagrįstai laikė *Zoetis* solidariai atsakinga už *Xellia* padarytą pažeidimą, nes priešingu atveju tik pastaroji būtų turėjusi sumokėti beveik visą baudą, susijusią su *Alpharma* grupės padarytu pažeidimu, dėl ko būtų mažiau tikrumo, kad ši bauda bus sumokėta. Kita vertus, kadangi *Merck* kontroliuoja *Merck Generics Holding*, pastarosios finansiniai ištekliai gali būti panaudoti *Merck* grupei skirtingai baudai sumokėti ir nebūtina šiuo tikslu jos nurodyti ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje.“

Šalių argumentai

160 Šeštajame pagrinde, pateiktame dėl skundžiamo sprendimo 378–394 punktų, apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė vienodo požiūrio principą, kai patvirtino ginčijamą sprendimą, kiek jis skirtas *Zoetis*, tapusiai *Alpharma LLC*, o ne *Merck Generics Holding*, nors tame sprendime nenurodytas joks pagrindas, pateisinantis šių dviejų įmonių situacijų atskyrimą. Be to, apeliantės priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad jis pakeitė motyvus ir pažeidė jurisprudenciją, pagal kurią motyvų nebuvimo negali ištaisyti tai, kad suinteresuotasis asmuo

sužino apie nagrinėjamo sprendimo motyvus vykstant procesui Sąjungos teismuose, pateikdamos nuorodą į 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Alliance One International ir Standard Commercial Tobacco / Komisija* (C-628/10 P ir C-14/11 P, EU:C:2012:479) 74 punktą.

161 Komisija mano, kad šis pagrindas nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

162 Apeliacinio skundo šeštojo pagrindo pirmoje dalyje apeliančės iš esmės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis pažeidė vienodo požiūrio principą, kai atmetė jų ieškinio dėl panaikinimo šeštąjį pagrindą.

163 Šiuo aspektu reikia priminti, kad kai įmonė pažeidžia Sąjungos konkurencijos taisykles, ji pagal asmeninės atsakomybės principą turi atsakyti už šį pažeidimą (2017 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, C-516/15 P, EU:C:2017:314, 49 punktas).

164 Kai tokią įmonę sudaro keli fiziniai ar juridiniai asmenys, Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punkte nenustatyta, kuri juridinį ar fizinį asmenį Komisijos privalo pripažinti atsakingu už pažeidimą ir nubausti skirdama baudą (2017 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Akzo Nobel ir kt. / Komisija*, C-516/15 P, EU:C:2017:314, 50 ir 51 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

165 Vis dėlto, kaip Bendrasis Teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 386 punkte, naudodamasi įgaliojimais skirti sankcijas, apibrėžtais pirmesniame punkte primintoje jurisprudencijoje, Komisija negali pažeisti vienodo požiūrio principo, pagal kurį reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pagrįstas (2020 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Prysmian ir Prysmian Cavi e Sistemi / Komisija*, C-601/18 P, EU:C:2020:751, 101 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

166 Be to, reikia priminti, kad jeigu įmonė savo elgesiu pažeidė SESV 101 straipsnį, ji negali išvengti sankcijų dėl to, kad kitam ūkio subjektui nebuvo skirta bauda (2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *Samsung SDI ir Samsung SDI (Malaysia) / Komisija*, C-615/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:190, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Konkrečiai kalbant, įmonė, kuriai už dalyvavimą kartelyje pažeidžiant konkurencijos taisykles buvo skirta bauda, negali prašyti panaikinti arba sumažinti šios baudos dėl to, kad kitam to paties kartelio dalyviui nebuvo skirta sankcija už visą jo dalyvavimo kartelyje laikotarpį arba jo dalį (2017 m. kovo 9 d. Sprendimo *Samsung SDI ir Samsung SDI (Malaysia) / Komisija*, C-615/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:190, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

167 Šioje byloje Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 387–392 punktuose bet kuriuo atveju konstatavo, kad ginčijamo sprendimo priėmimo metu *Alpharma LLC* ir *Merck Generics Holding* situacijos buvo skirtingos, pirma, dėl to, kad *Xellia*, *Zoetis*, tapusi *Alpharma LLC*, ir *A.L. Industrier* priklausė skirtingoms įmonėms, o *Merck* ir *Merck Generics Holding*, atitinkamai kontroliuojančioji bendrovė ir *Generics (UK)* patronuojančioji bendrovė, kuri išėjo iš *Merck* grupės po to, kai nustojo galioti nagrinėjami susitarimai, sudarė tą pačią įmonę, ir, antra, dėl sudarant nagrinėjamus susitarimus dalyvavusių bendrovių konkrečios finansinės padėties.

168 Todėl, kadangi apeliančių situacija nebuvo panaši į *Merck Generics Holding* situaciją, jos negali pagrįstai kaltinti Bendrojo Teismo tuo, kad jis pažeidė vienodo požiūrio principą.

- 169 Šios išvados negali paneigti šio pagrindo antroje dalyje apeliančių nurodyta aplinkybė, kad, siekdamas pateisinti skirtingą požiūrį į *Zoetis*, tapusią *Alpharma LLC*, ir *Merck Generics Holding*, Bendrasis Teismas papildė ginčijamo sprendimo motyvus nurodydamas, kad priimant ginčijamą sprendimą *Zoetis* nesudarė su *A.L. Industrier* tos pačios įmonės.
- 170 Turint omenyje, kad šis skundžiamo sprendimo 387 punkto antrame sakinyje Bendrojo Teismo pateiktas patikslinimas yra tik vienas iš dviejų apeliančių ir *Merck Generics Holding* situacijų atskyrimo motyvų, o antrojo motyvo, susijusio su konkrečia su nagrinėjamais susitarimais susijusių bendrovių finansine padėtimi, nurodyto skundžiamo sprendimo 392 punkte, apeliančės neginčija, reikia pažymėti, kad, kaip Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 387 punkte, šis patikslinimas išplaukia iš paties ginčijamo sprendimo.
- 171 Kadangi akto motyvavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į jo kontekstą bei atitinkamą sritį reglamentuojančių teisės normų visumą (šiuo klausimu žr. 1990 m. vasario 14 d. Sprendimo *Delacre ir kt. / Komisija*, C-350/88, EU:C:1990:71, 16 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), prireikus atsižvelgiant į tai, kad šis aktas priimtas jo adresatui žinomomis aplinkybėmis (šiuo klausimu žr. 2020 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Rosneft ir kt. / Taryba*, C-732/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:727, 77 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), tai, kad paaiškinimas, kurį Komisija pateikė Bendrajam Teismui skirtose rašytinėse pastabose, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 379 punkto, nėra aiškiai ir išsamiai pateiktas ginčijamame sprendime, nebūtinai užkerta kelią Bendrajam Teismui atsižvelgti į šį paaiškinimą ir tame sprendime nurodytą informaciją, siekiant atsakyti į ieškovo argumentus (pagal analogiją žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. / Komisija*, C-57/00 P ir C-61/00 P, EU:C:2003:510, 62 ir 63 punktus).
- 172 Taip visų pirma turi būti tuo atveju, kai Bendrasis Teismas turi atsakyti į tokį kaip apeliančių argumentą, kad rengdama ginčijamą sprendimą Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nors, kaip priminta šio sprendimo 164 punkte, kai įmonę sudaro keli fiziniai ar juridiniai asmenys, Komisija iš principo gali laisvai pasirinkti tą, kurį laiko atsakingu už pažeidimą, ir negali būti reikalaujama, kad priimdama sprendimą ji dėl kiekvienos bendrovės, kuriais jis skirtas, paaiškintų priežastis, dėl kurių atsakingais laiko visus fizinius ar juridinius asmenis, sudarančius įmonę ar įmones, vykdžiusias SESV 101 ar 102 straipsniui prieštaraujančius veiksmus, ar tik dalį šių asmenų.
- 173 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šeštąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl septintojo pagrindo

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

- 174 Skundžiamo sprendimo 401–407 punktuose Bendrasis Teismas atmetė apeliančių ieškinio dėl panaikinimo septintojo pagrindo antrą dalį, kurioje jos teigė, kad apskaičiuodama joms skirtą baudą Komisija neatsižvelgė į teisinio nesaugumo situaciją, kiek tai susiję su ginčijamo susitarimo vertinimu konkurencijos teisės požiūriu.
- 175 Pirmiausia skundžiamo sprendimo 403–405 punktuose jis priminė Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su pažeidimų nuspėjamumo reikalavimu ir su sąlyga, kad SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimas turi būti padarytas „tyčia ar dėl neatsargumo“, kaip tai

suprantama pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą. To sprendimo 407 punkte Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad *Alpharma* grupė žinojo, jog ginčijamo susitarimo sudarymas gali kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu.

- 176 Paskui Bendrasis Teismas nurodė, kad iš skundžiamo sprendimo 314 ir 318 punktų matyti, jog nėra teisinio netikrumo dėl galimybės susitarimą, kuris turi ginčijamo susitarimo požymių ir kuris sudarytas jo aplinkybėmis, kvalifikuoti kaip „ribojimą dėl tikslo“.

Šalių argumentai

- 177 Septintajame apeliacinio skundo pagrinde, pateiktame dėl skundžiamo sprendimo 401–407 punktų, apeliančios priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad jis pažeidė teisinio saugumo principą, kai nusprendė, kad nėra teisinio netikrumo dėl ginčijamo susitarimo kvalifikavimo kaip ribojimo dėl tikslo, todėl leido Komisijai joms skirti labai didelę baudą. Šią teisinio nesaugumo situaciją įrodo KFST pareiškimai, taip pat sektoriaus tyrimo, kurį atlikus buvo pradėta procedūra, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, trukmė ir šio sprendimo ilgis.
- 178 Komisija mano, kad šis pagrindas nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 179 Kaip skundžiamo sprendimo 405 punkte teisingai priminė Bendrasis Teismas, įmonė gali būti nubausta už veiksmus, patenkančius į SESV 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu ji negalėjo nežinoti apie savo veiksmų antikonkurencinį pobūdį, nesvarbu, ar ji žinojo, kad pažeidžia Sutarties konkurencijos taisykles, ar ne (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 18 d. Sprendimo *Schenker & Co. ir kt.*, C-681/11, EU:C:2013:404, 37 punktą).
- 180 Tuo remiantis darytina išvada, kad, kaip Bendrasis Teismas priminė skundžiamo sprendimo 404 punkte ir kaip Teisingumo Teismas nusprendė šią dieną byloje C-588/16 P paskelbtame Sprendime *Generics (UK) / Komisija* (137 punktas), dėl to, kad tokia įmonė teisiškai klaidingai kvalifikavo veiksmus, kuriais grindžiamas pažeidimo konstatavimas, ji negali būti atleista nuo baudos skyrimo, jeigu ji galėjo objektyviai nustatyti, kad šie veiksmai yra antikonkurenciniai, prireikus pasitelkdama atitinkamus konsultantus (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 18 d. Sprendimo *Schenker & Co. ir kt.*, C-681/11, Rink., EU:C:2013:404, 38 punktą).
- 181 Nagrinėjamu atveju skundžiamo sprendimo 315–317 punktuose, į kuriuos daroma nuoroda to paties sprendimo 406 punkte, Bendrasis Teismas teisingai pažymėjo, kad, kaip priminta šio sprendimo 109 punkte, pagal suformuotą jurisprudenciją susitarimui negali būti netaikoma konkurencijos teisė vien dėl to, kad jis susijęs su patentu arba kad juo siekiama taikiai išspręsti ginčą dėl patentų.
- 182 Be to, skundžiamo sprendimo 318 punkte, kuris taip pat nurodytas to paties sprendimo 406 punkte, Bendrasis Teismas iš esmės pažymėjo, kad, tiek *Lundbeck*, tiek *Alpharma* grupės manymu, ginčijamas susitarimas bent jau galėjo kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu, nes *Lundbeck* laikėsi nuomonės, kad „susitarimų su generinių [vaistų gamintojais] sudarymas buvo laikomas „sudėtingu“ konkurencijos teisės atžvilgiu“, o *Alpharma* grupė buvo perdavusi ginčijamo susitarimo projektą konsultantui konkurencijos teisės klausimais, kad jis pateiktų nuomonę.

- 183 Todėl skundžiamo sprendimo 407 punkte Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad *Alpharma* grupė žinojo, jog ginčijamo susitarimo sudarymas galėjo kelti problemų konkurencijos teisės požiūriu. Todėl apeliančios negali kaltinti Bendrojo Teismo tuo, kad jis pažeidė teisinio saugumo principą, nes leido Komisijai skirti joms baudą už ginčijamo susitarimo sudarymą.
- 184 Šios išvados nepaneigia KFST pranešimas spaudai dėl tų pačių motyvų, kokie nurodyti šio sprendimo 123 ir 124 punktuose.
- 185 Iš tiesų, jei minėtas pranešimas netrukdo kvalifikuoti ginčijamo susitarimo kaip „ribojimo dėl tikslo“, juo labiau jis negali užkirsti kelio už jį nubausti, netgi skiriant baudą, kurią apeliančios laiko labai didele.
- 186 Tokiai sankcijai taip pat negali užkirsti kelio apeliančių nurodyta aplinkybė, kad teisinį netikrumą, susijusį su tokiais susitarimais, kaip ginčijamas susitarimas, patvirtina sektoriaus tyrimo, kurį atlikus buvo pradėta procedūra, per kurią buvo priimtas ginčijamas sprendimas, trukmė ir šio sprendimo ilgis.
- 187 Be to, kad, remiantis skundžiamu sprendimu, apeliančios nenurodė šių aplinkybių nei pateikdamos trečiąją panaikinimo pagrindą, susijusį su SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu dėl to, kad ginčijamas susitarimas buvo kvalifikuotas kaip „ribojimas dėl tikslo“, nei pateikdamos septintąją panaikinimo pagrindą, susijusį su klaidomis, padarytomis apskaičiuojant joms skirtos baudos dydį, pakanka pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 153 ir 154 punktų, toks tyrimas pradedamas siekiant patvirtinti arba paneigti konkurencijos apribojimo sektoriuje, dėl kurio jis atliekamas, prezumpcijas ir kad nėra pagrindo pritarti teiginiui, jog jo trukmė leidžia išsklaidyti Komisijos išreikštas abejonas dėl konkrečių susitarimų, su kuriais jis susijęs.
- 188 Be to, sprendimo ilgis šiuo klausimu neturi reikšmės, nes šio sprendimo 120 punkte jau buvo priminta, kad susitarimo kvalifikavimas kaip „ribojimo dėl tikslo“ gali reikšti susitarimo, jo tikslų ir ekonominio bei teisinio konteksto išsamią analizę. Konkrečiai kalbant apie ginčijamą sprendimą, reikia pažymėti, kad jis buvo susijęs su penkiomis atskiromis įmonėmis ir šešiais skirtingais susitarimais, kuriuos visus reikėjo konkrečiai įvertinti, ir buvo skirtas dvylikai bendrovių.
- 189 Todėl septintąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl aštuntojo pagrindo

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

- 190 Atmesdamas apeliančių ieškinio dėl panaikinimo septintąjį pagrindą, susijusį su klaidomis apskaičiuojant joms skirtos baudos dydį, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 398 punkte pirmiausia nusprendė, kad Komisija padarė teisingą išvadą, jog nagrinėjamas pažeidimas yra sunkus. Toliau dėl bazinio baudos dydžio nustatymo skundžiamo sprendimo 414–433 punktuose jis pažymėjo, kad Komisija rėmėsi 2006 m. baudų apskaičiavimo gairių 37 punktu, nukrypdama nuo šiose gairėse numatyto bendro baudų apskaičiavimo metodo, ir kaip bazinį dydį nurodė mokėjimų, kuriuos *Alpharma* grupė gavo iš *Lundbeck*, vertę, o dėl to apeliančios Komisijai nepriekaištavo.

Šalių argumentai

- 191 Aštuntajame pagrinde apeliančės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis atmetė jų argumentus, susijusius su tuo, kad nustatydamas joms skirtos baudos dydį Komisija neatsižvelgė į pažeidimo sunkumą. Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 21 straipsnio 3 dalį, kai pritarė tam, kad, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 1361 punkto, Komisija nustatytų generinių vaistų gamintojams skirtų baudų dydį, nedarydama skirtumo tarp pažeidimų pagal jų pobūdį ar geografinę aprėptį arba pagal šių gamintojų rinkos dalis, ypač atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju pranešime apie prieštaravimus pažeidimas buvo kvalifikuotas kaip „labai sunkus“, o paskui ginčijamame sprendime – tik kaip „sunkus“.
- 192 Komisija mano, kad aštuntąjį pagrindą reikia atmesti.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 193 Reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 419 ir 421 punktų, *Alpharma* grupei skirtos baudos dydis buvo apskaičiuotas ne pagal 2006 m. baudų apskaičiavimo gairėse numatytą bendrą metodą, bet pagal nuo jo nukrypstantį metodą, kaip leidžiama jų 37 punkte, ir apeliančės to neginčijo. Iš tikrųjų Komisija neprivalo laikytis šių gairių ir ypač jų 19–22 punktų, pagal kuriuos bazinį baudos dydį ji turi nustatyti atsižvelgdama į tikslų atitinkamo pažeidimo sunkumo laipsnį.
- 194 Todėl aštuntasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti suprantamas taip, kad juo siekiama ginčyti ne Komisijos taikytą ir Bendrojo Teismo patvirtintą metodą, bet patį baudos, skirtos ginčijamam sprendimu už padarytą pažeidimą, kurio sunkumą Bendrasis Teismas teisingai konstatavo skundžiamo sprendimo 398 punkte, dydį.
- 195 Šiuo aspektu, remiantis suformuota jurisprudencija, apeliacinėje byloje priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą skirtų baudų dydžio (2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Philips ir Philips France / Komisija*, C-98/17 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:774, 107 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 196 Tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad sankcijos dydis yra ne tik netinkamas, bet ir toks didelis, kad jį būtų galima laikyti neproporcingu, reikėtų konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą dėl to, kad baudos dydis yra netinkamas (2018 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Philips ir Philips France / Komisija*, C-98/17 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:774, 107 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 197 Taigi pagrindas, kuriuo ginčijamas Bendrojo Teismo įvertintas baudos dydis, tačiau nenurodytos priežastys, dėl kurių ši bausmė yra tokia didelė, kad ją būtų galima laikyti neproporcinga, yra nepriimtinas (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Orange Polska / Komisija*, C-123/16 P, EU:C:2018:590, 115 punktą).
- 198 Nagrinėjamu atveju apeliančės visiškai neteigė ir juo labiau neįrodė, kad bausmė, kuri joms buvo skirta ginčijamam sprendimu ir kurią patvirtino Bendrasis Teismas, yra tokia didelė, kad ją būtų galima laikyti neproporcinga.
- 199 Vadinas, aštuntąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtina.

Dėl devintojo pagrindo

Dėl reikšmingų skundžiamo sprendimo punktų

200 Atmesdamas aštuntąjį apeliančių ieškinio dėl panaikinimo pagrindą, grindžiamą akivaizdžia vertinimo klaida, susijusia su maksimaliu baudos dydžiu, už kurio sumokėjimą solidariai atsakinga pripažinta *A.L. Industrier*, kuri ginčijamo susitarimo sudarymo metu buvo *Alpharma* grupės patronuojančioji bendrovė, nes Komisija atsižvelgė į 2011 m. apyvartą, o ne į didesnę 2012 m. apyvartą, dėl ko *A.L. Industrier* teko didesnė dalis baudos, kuri solidariai skirta *A.L. Industrier, Alpharma LLC* ir *Xellia Pharmaceuticals*, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 449–456 punktuose, pirma, pažymėjo, kad Komisija atsižvelgė ne į paskutinius ištikus mokestinius metus,ėjusius prieš priimant ginčijamą sprendimą, t. y. 2012 m., bet dar ankstesnius mokestinius metus, t. y. 2011 m., motyvuodama tuo, kad šie metai buvo paskutiniai ištisi įprastos veiklos mokestiniai metai, ir, antra, padarė išvadą, kad Komisija pagrįstai taip pasiūlyė, nes 2012 mokestiniai metai buvo metai, kai buvo perduotas *A.L. Industrier* turtas ir kai buvo gautos pajamos, nesusijusios su įprasta ekonomine veikla.

201 Skundžiamo sprendimo 458 ir 459 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė:

„458 <...> reikia pažymėti, kad pagal jurisprudenciją [Reglamento Nr. 1/2003] 23 straipsnio 2 dalyje nustatčius 10 % kiekvienos darant pažeidimą dalyvavusios įmonės apyvartos ribą, be kita ko, siekiama išvengti, kad skiriant už šią ribą didesnę baudą būtų viršytos įmonės finansinės galimybės tuo metu, kai ji yra pripažinta atsakinga už pažeidimą ir kai 2014 m. rugsėjo mėn. Komisija skyrė jai piniginę sankciją ([2014 m. rugsėjo 4 d.] Sprendimo *Tokai ir kt. / Komisija*, [C-408/12 P, EU:C:2014:2153], 63 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. [2005 m. birželio 15 d.] Sprendimo *Tokai Carbon ir kt. / Komisija*, [T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2005:220], 389 punktą ir 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Kendrion / Komisija*, T-54/06, EU:T:2011:667, 91 punktą).

459 Todėl Komisija, atmetusi galimybę *A.L. Industrier* taikytiną viršutinę ribą nustatyti atsižvelgiant į 2012 m., t. y. metus,ėjusius prieš tuos, kuriais buvo priimtas ginčijamas sprendimas, negalėjo remtis 2005 m., bet turėjo naudoti paskutinių prieš 2012 m.ėjusių metų, kuriais *A.L. Industrier* ekonominė veikla buvo įprasta, neatsižvelgiant į jos veiklos sektorius, apyvartą.“

Šalių argumentai

202 Devintuoju pagrindu, pateiktu dėl skundžiamo sprendimo 458 ir 459 punktų, apeliančės kaltina Bendrąjį Teismą tuo, kad jis pažeidė Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį ir 2007 m. birželio 7 d. Sprendimą *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (C-76/06 P, EU:C:2007:326, 20 punktą) bei 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimą *1. garantovaná / Komisija* (C-90/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:326, 15–17 punktai), nes nustatydamas finansinius metus, reikšmingus apskaičiuojant baudos, kuri gali būti skirta *A.L. Industrier*, viršutinę ribą, taikė klaidingą kriterijų.

203 Bendrasis Teismas pernelyg siaurai aiškino Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, nes rėmėsi tik tikslu išvengti to, kad baudos viršytų įmonių finansines galimybes, tačiau jo nepalygino su kitu tikslu – užtikrinti pakankamai atgrasantį skirtų baudų poveikį. Taip, remdamasis šios bendrovės

apyvarta 2011 m., jis skyrė *A.L. Industrier* netinkamą baudą, atsižvelgiant į jos finansines galimybes ir realią ekonominę situaciją pažeidimo laikotarpiu. Dublike apeliančios patikslina, kad skundžiamo sprendimo 459 punkte Bendrasis Teismas atmetė 2005 m. kaip referencinius metus vien dėl to, kad jie nėra paskutiniai įprastos *A.L. Industrier* veiklos finansiniai metai, ėję prieš 2012 m.

- 204 Komisija savo ruožtu mano, kad devintasis pagrindas nepriimtinas, nes išvada, kad paskutiniai ištisi metai, atspindintys *A.L. Industrier* įprastą ekonominę veiklą, – tai 2011 m., yra fakto klausimas, ir bet kuriuo atveju jis nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 205 Pirmiausia reikia pažymėti, kad šiame pagrinde apeliančios kritikuoja ne Bendrojo Teismo vertinimą, susijusį su 2011 ar 2005 finansinių metų įprastiniu pobūdžiu, o tai yra faktinių aplinkybių vertinimas, kuris apeliaciniame procese negali būti ginčijamas, jeigu apeliančios neteigia ir juo labiau neįrodo, kad buvo iškraipytos faktinės aplinkybės ar įrodymai, bet kriterijų, kurių Bendrasis Teismas naudojo atmesdamas galimybę atsižvelgti į 2012 finansinius metus.
- 206 Priešingai, nei teigia Komisija, šis pagrindas yra priimtinas.
- 207 Jis priimtinas dėl to, kad galimai konstatavus Bendrojo Teismo padarytą teisės klaidą dėl kriterijaus, taikyto pasirenkant finansinius metus, kuriais remiantis apskaičiuojama *A.L. Industrier* solidariai skirtos baudos dalies viršutinė riba, nepadidėtų šios bendrovės, kurios atžvilgiu ginčijamas sprendimas tapo galutinis, baudos dalis, už kurios sumokėjimą ji solidariai atsakinga (apeliantės, beje, to ir neprašo), ir tai turėtų pasekmių tik apeliančioms.
- 208 Dėl esmės reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje yra numatytas baudos, kurią Komisija skiria įmonėms už SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimą, viršutinės ribos nustatymo mechanizmas siekiant išvengti šių baudų neproporcingumo atitinkamų įmonių dydžiui (2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija* (C-76/06 P, EU:C:2007:326, 24 punktą) ir to, kad jos viršytų 10 % visos jų apyvartos finansiniais metais, ėjusiais prieš metus, kuriais Komisija priėmė sprendimą jas nubausti.
- 209 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, kad apibrėždama sąvoką „praėję finansiniai metai“ Komisija kiekvienu atveju ir atsižvelgdama į situaciją bei į Reglamentu Nr. 1/2003 nustatyta sankcijų sistema siekiamus tikslus turi įvertinti siekiamą baudos poveikį atitinkamai įmonei, remdamasi apyvarta, kuri atspindi jos realią ekonominę situaciją laikotarpiu, kai buvo padarytas pažeidimas (2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, C-76/06 P, EU:C:2007:326, 25 punktas).
- 210 Taigi ji gali neatsižvelgti į paskutinius finansinius metus, ėjusius prieš tuos, kuriais buvo priimtas Komisijos sprendimas, jeigu jie neatitinka ištisio dvylikos mėnesių įprastos ekonominės veiklos laikotarpio (2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Britannia Alloys & Chemicals / Komisija*, C-76/06 P, EU:C:2007:326, 26 punktas).
- 211 Tačiau, atsižvelgiant į Reglamente Nr. 1/2003 nustatytos sankcijų sistemos tekstą, kontekstą ir tikslus, ji turi remtis pirmaisiais ankstesniais ištisais įprastos ekonominės veiklos finansiniais metais.

- 212 Nagrinėjama atveju iš skundžiamo sprendimo 451 ir 459 punktų matyti, jog Bendrasis Teismas nusprendė, pirma, kad paskutiniai finansiniai metai, ėję prieš priimant ginčijamą sprendimą, t. y. 2012 m., nebuvo įprastos ekonominės veiklos finansiniai metai, nes tai buvo turto pardavimo metai, ir, antra, kad 2011 finansiniai metai yra įprastos ekonominės veiklos metai.
- 213 Atsižvelgiant į šias išvadas, Bendrojo Teismo padarytas savarankiškai vertinant faktines aplinkybes, kurių iškraipymu apeliančės nesirėmė, Bendrasis Teismas, nesant reikalo įvertinti galimybės remtis ankstesnių finansinių metų, šiuo atveju 2005 m., apyvarta, teisėtai galėjo atsižvelgti į 2011 finansinių metų apyvartą apskaičiuodamas *A.L. Industrier* pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą skirtos baudos viršutinę ribą.
- 214 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apeliacinio skundo devintąjį pagrindą, taigi ir visą apeliacinį skundą reikia atmesti kaip nepagrįstus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 215 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 216 Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliančių, o šios pralaimėjo bylą, jos turi padengti ne tik savo, bet ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.
- 217 Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas.
- 218 Todėl Jungtinė Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. *Xellia Pharmaceuticals ApS* ir *Alpharma LLC* padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

3. Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.